

การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

ปริญญานิพนธ์
ของ
มานิกา พระแท่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ม.๒๓
ม.๒๓ ก
๖.๖

การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ
ของ
มานิกา พระแท้

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2544

156087

มานิกา พระแท่น. (2544). การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปรินต์ฉบับพิมพ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, รองศาสตราจารย์ ดร. สมสร วงษ์อยู่น้อย.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ปัจจัยคัดสรรที่ศึกษา ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพด้านเก็บตัว - แสดงตัว บุคลิกภาพด้านห้วนไหว - มั่นคงทางอารมณ์ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2543 จำนวน 607 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล แบบสอบถามบุคลิกภาพ แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ส่วนคะแนนการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลนั้น ได้มาจากการประเมินการให้การพยาบาลของอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และสหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ บุคลิกภาพแสดงตัว เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี ส่วนบุคลิกภาพด้านห้วนไหวทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.084$) และความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 นี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ของการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้ร้อยละ 65.50

3. สมการพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

3.1 สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ

$$\text{การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล} = 0.04296 + 0.900 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.05584 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

3.2 สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\text{การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล} = 0.800 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.058 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

A STUDY OF SELECTED FACTORS EFFECTING NURSING CARE OF THE
FOURTH YEAR NURSING STUDENTS OF NURSING COLLEGES UNDER
PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

AN ABSTRACT
BY
MANIKA PRATAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
September 2001

Manika Pratan. (2001). *A Study of Selected Factors Effecting Nursing Care of the Fourth Year Nursing Students of Nursing Colleges under Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health*. Master thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee : Prof. Dr. Pongpan Kirdpitak, Assoc. Prof. Dr. Somson Wongyanoi.

The purpose of this research was to investigate factors related to nursing care of the fourth year nursing students of Nursing Colleges under Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health. The selected factors studied were self-efficacy in nursing care, extrovert-introvert personality, neuroticism-stability personality, attitude toward nursing profession and theoretical academic achievement. The subjects were 607 nursing students in the fourth year of Nursing colleges under Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health in 2000. The research instruments were the nursing care self-efficacy questionnaire, personality inventory and nursing profession attitude questionnaire. Besides, the nursing students' nursing care scores were obtained from the nursing care evaluation of their supervisors and clinical preceptors. The data were analyzed by Simple Correlation, Multiple Correlation and the Multiple Regression Analysis.

The results of the study were as follows :

1. Statistically significant positive relationships were found between the nursing students' nursing care and the following variables : outcome expectancy, extrovert personality, attitude toward nursing profession and the theoretical academic achievement at .05 level. Besides, the relationship between the nursing students' nursing care and neuroticism personality were -0.084 at .05 level. No significant relationship was found between the nursing students' nursing care and their efficacy expectancy.

2. The following factors : theoretical academic achievement and attitude toward nursing profession significantly predicted the nursing care of nursing students at .05 level, with 65.50 % of variability in nursing care of nursing students predictable from the stated factors.

3. The following equations proved to be statistically significant predictors of nursing care of nursing students at .05 level :

3.1 In term of raw scores

$$\text{Nursing Care of nursing students} = 0.04296 + 0.900 (\text{the theoretical academic achievement}) + 0.05584 (\text{attitude toward nursing profession})$$

3.2 In term of standard scores

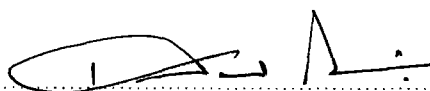
$$\text{Nursing Care of nursing students} = 0.800 (\text{the theoretical academic achievement}) + 0.058 (\text{attitude toward nursing profession})$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

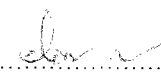
การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล
สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

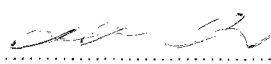
ของ
นางสาวมานิกา พระแท้

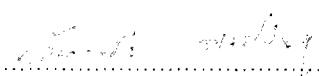
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

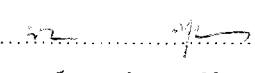
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่...๒๒...เดือน...กุมภาพันธ์...พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. นันทา สุรักษา)

ปริญญาโทฉบับนี้ได้รับทุนจาก
"โครงการทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท-เอกของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ"
จากทบวงมหาวิทยาลัย

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และอาจารย์ ดร. นันทา สุริรักษา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็งที่ได้ให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล อาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณนายแพทย์ชาวโรจน์ อุบลวิโรจน์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมะการักษ์ คุณสมทรง ถึงแก้ว รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลฝ่ายการพยาบาล พี่ๆ น้องๆ พยาบาลโรงพยาบาลมะการักษ์ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ความห่วงใย ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของบิดา มารดา และพี่ๆ ผู้เป็นแรงบันดาลใจ ความห่วงใย ตลอดจนกำลังใจต่อผู้วิจัยตลอดมา จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มานิกา พระแท่น

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	4
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาล.....	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาล.....	15
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง.....	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง.....	24
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	31
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล.....	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล.....	35
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	60
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	61
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	66
 บรรณานุกรม.....	 68
 ภาคผนวก.....	 75
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 96

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำแนกตามวิทยาลัย.....	41
2	จำนวนและร้อยละของบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4.....	52
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในความสามารถในการให้ การพยาบาลของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4.....	53
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 4.....	54
5	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านความเชื่อในความสามารถในการให้ การพยาบาลของตนเอง บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาคทฤษฎีกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4.....	56
6	แสดงปัจจัยที่มีประสิทธิภาพเข้าสมการพยากรณ์การให้การพยาบาลเป็นตัวเกณฑ์.....	57
7	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise เมื่อใช้การให้การพยาบาลเป็น ตัวเกณฑ์.....	58
8	แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise.....	59
9	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้ การพยาบาล.....	93
10	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	94
11	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล.....	95

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม.....	17
2	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถกับพฤติกรรม และผลลัพธ์.....	18
3	ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น.....	18
4	การจัดระดับชั้นของบุคลิกภาพแสดงตัว.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พยาบาลเป็นบุคลากรวิชาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบและคุณภาพของบริการสุขภาพของประเทศ เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดผู้ป่วยมากที่สุด ทั้งในด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน (ทัศนา บุญทอง. 2538 : 25) ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อเตรียมบุคคลเข้าสู่การปฏิบัติวิชาชีพ คือสามารถนำความรู้ทางการพยาบาลไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาที่ควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะการศึกษาภาคปฏิบัติมีความสำคัญมาก ดังที่ดวงวดี สังข์บอล (2540 : 685) กล่าวว่า การศึกษาภาคปฏิบัติเป็นหัวใจสำหรับการศึกษาพยาบาล เพราะจะต้องลงมือกระทำจริงกับชีวิตมนุษย์ นักศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ และต้องใช้ความระมัดระวัง เพราะความผิดพลาดหมายถึงอันตรายต่อชีวิตผู้ป่วย ซึ่งในการให้บริการพยาบาลนั้น นักศึกษาต้องใช้แนวคิด หลักการ ทฤษฎีทางการพยาบาล กระบวนการพยาบาล และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาสุขภาพให้กับผู้รับบริการ

จากความสำคัญของการศึกษาภาคปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าว สถาบันการศึกษาได้พยายามพัฒนารูปแบบการสอนโดยเน้นการแก้ปัญหามากขึ้น คือการนำเอากระบวนการพยาบาลหรือกระบวนการแก้ปัญหาทางการพยาบาลมาใช้ ซึ่งเป็นการนำความรู้มาใช้ในการให้การพยาบาลอย่างมีระบบด้วยความรู้ที่มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ใช้ความพยายามในการประยุกต์ความรู้เพื่อแก้ปัญหา กระทรวงสาธารณสุขจึงได้กำหนดแนวการส่งเสริมความสามารถ และฝึกทักษะของนักศึกษา ดังนี้ ชั้นปีที่ 1 ต้องการให้นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการพยาบาล ในการวางแผนดำเนินการ ประเมินผลการให้บริการแก่ บุคคล ครอบครัว และชุมชนที่มีปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการนำไปใช้ในการให้การพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ต้องการให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะ การใช้กระบวนการพยาบาลในการศึกษาข้อมูล วางแผนการปฏิบัติการพยาบาล การประเมินผลการดูแลบุคคลที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยโดยเน้นหญิงมีครรภ์และเด็ก ชั้นปีที่ 3 ต้องการให้นักศึกษาเพิ่มความรู้ ความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแล บุคคล ครอบครัวและประชาชนทุกวัยเกี่ยวกับสุขภาพที่ซับซ้อนมากขึ้นโดยการจำแนกปัญหา และปฏิบัติการพยาบาลเพื่อแก้ปัญหาของบุคคลทุกวัย ให้เหมาะสมกับประเภทของการเจ็บป่วย และอาการที่แตกต่างกัน ลักษณะของการฝึก เน้นการฝึกให้นักศึกษาสามารถประเมิน และวิเคราะห์อาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยได้ สำหรับชั้นปีที่ 4 ต้องการให้นักศึกษานำความรู้และทักษะที่ได้รับมาจากการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาสังเคราะห์เพื่อประเมินสภาพของปัญหามูลอย่างซับซ้อน ในการดูแลผู้ป่วยด้วยความมั่นใจ โดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ในการตัดสินใจ ปรับปรุงการบริการพยาบาลสำหรับบุคคล ครอบครัว และชุมชน ลักษณะของการฝึกเน้นให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตได้ ก่อนที่นักศึกษาจะจบการศึกษาเพื่อไปปฏิบัติงาน

แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาเกิดขึ้นอีก กล่าวคือ ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับโรค วิธีการให้การพยาบาลและความรู้จากสาขาวิชาต่างๆมาผสมผสานในกระบวนการพยาบาล ยังมองไม่เห็นว่าการพยาบาลเป็นศาสตร์ประยุกต์ จึงไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ ดังผลการวิจัยของแอนเดอร์สัน (ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา. 2536 : 5 ; อ้างอิงจาก Anderson. 1978 : 247) ซึ่งประเมินความสามารถในการตัดสินใจ

ทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาลปีสุดท้าย ก่อนจบหลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในคลินิก พบว่า ความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิกต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็น กล่าวคือ นักศึกษาสามารถสร้างสมมติฐานที่เป็นไปได้ได้ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย การอ้างอิงข้อมูลมีหลักฐานสนับสนุนน้อย ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ การวางแผนการพยาบาลมักจะไม่คำนึงถึงกิจกรรมของพยาบาล ไม่มีรูปแบบที่เป็นหลักการทางวิชาการ

นอกจากนี้ผลการวิจัยของ ลัดดา เชียงเห็น (2530 : บทคัดย่อ) พบว่าความสามารถในการวินิจฉัยการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพ็ญ ชูณหพราน (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการสอนในคลินิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม มีจำนวนถึง ร้อยละ 34.66 และจากการศึกษาของ อาภรณ์ ชูดวง (2535 : 89) ที่ใช้แบบทดสอบ เอ็ม อี คิว (MEQ) เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จากสถาบันการศึกษา 8 แห่ง จำนวน 325 คน พบว่านักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไม่มีผู้ใดสามารถแก้ปัญหาทางการพยาบาล ผ่านเกณฑ์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดไว้ นอกจากนี้ จากรายงานของเบคท์ (รุจิเรศ ธนรักษ์ และวรรณภา ประไพพานิช. 2538 : 55; อ้างอิงจาก Bect. 1993 : 30) พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความหวั่นไหวในความสามารถและทักษะด้านต่างๆ ของตนเอง จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ทัศนา บุญทอง (2538. 186) กล่าวว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะงานค่อนข้างหนัก เกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของมนุษย์ ซึ่งต้องได้บุคคลที่มีเจตคติดี รักในวิชาชีพ มีความอดทน เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์จึงจะสามารถปฏิบัติภาระกิจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พยาบาลต้องมีความบุคลิกภาพที่มีลักษณะเฉพาะ คือมีอารมณ์มั่นคง เป็นผู้ใหญ่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม เสียสละ อดทนสูง ซึ่งได้รับการยอมรับกันทั่วไปว่า พยาบาลทุกคนควรจะต้องมีบุคลิกภาพดังกล่าวจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี มีผลการศึกษานับสนุนเรื่องบุคลิกภาพของพยาบาลกับการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลว่ามีความสัมพันธ์กัน ดังที่ไดเยอร์ (Dyer. 1972 : 294) ได้ศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจะมีคะแนนของบุคลิกภาพสูงกว่าพยาบาลที่มีผลงานน้อยกว่าในด้านการแสดงตัวทางสังคม การรู้สึกว่าคุณมีความเป็นอยู่ดี ความรับผิดชอบ

นอกจากความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมแล้ว เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลถือเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการให้การพยาบาลด้วย ดังที่สมพงษ์ เกษมสิน (2520 : 15) กล่าวว่า ผลงานที่ทำด้วยใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องานย่อมดีกว่าผลงานที่ทำโดยคนไม่รักงานและมีเจตคติไม่ดีต่องาน ซึ่งสอดคล้องกับที่วัลลิภา พัดเปีย (2539 : 3) กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาชีพ มีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคลทั้งในขณะที่ศึกษาในวิชาชีพนั้น และส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้วย

ในการที่นักศึกษาพยาบาลจะสามารถใช้กระบวนการพยาบาลเพื่อเป็นแนวทางในการให้การพยาบาลแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้สำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าแล้วคือ ความรู้ ทักษะ และความสามารถ เจตคติต่องานที่ทำ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม ซึ่งคุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นความพร้อมของ แต่ละบุคคลในการที่จะทำสิ่งต่างๆ แต่การที่บุคคลจะกระทำสิ่งใดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังขึ้นอยู่กับความคิดที่บุคคลมีต่อตนเองด้วย จากผลการศึกษาของเชล และคณะ (Shell et al., 1995 : 386-398) พบว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการเรียน ดังที่แบนดูรา (Bandura. 1986 : 391) กล่าวว่า การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดได้สำเร็จหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และ

ทักษะที่บุคคลมีอยู่เพียงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความคิดความเชื่อของบุคคลนั้น ว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำดังกล่าวหรือไม่ แต่หากว่าบุคคลนั้นมีความสามารถ มีทักษะ แต่กลับคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นได้ จึงกล่าวได้ว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองมีความสำคัญเท่าเทียมกับความสามารถหรืออาจจะมีความสำคัญมากกว่าความสามารถที่ตนเองมีอยู่ก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่อีวานส์ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 58 ; อ้างอิงจาก Evans. 1989) กล่าวว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการกระทำของบุคคล หากบุคคลมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองก็จะกระทำการสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด และฟาริดา อิบราฮิม (2541 : 47) กล่าวว่าความสำเร็จในการเรียนและการเป็นพยาบาล ไม่เพียงแต่ต้องการความรู้และทักษะเท่านั้นแต่จำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจจากความเชื่อในความสามารถของตนเองค่อนข้างสูง เพื่อควบคุมตนเองให้ตั้งใจพัฒนาให้สำเร็จ มองเห็นความท้าทายของงานพยาบาล และการแก้ปัญหา การเผชิญสถานการณ์รอบด้านด้วยความสุขุมรอบคอบ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข วิชาชีพพยาบาลจึงต้องการบุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงเข้าสู่วิชาชีพมาก ๆ

นอกจากนี้ วิเชียร ทวีลาภ (2534 : 4) ได้กล่าวว่า ในการประกอบวิชาชีพพยาบาลให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพในงานพยาบาล ความเชื่อในความสามารถของตนเองด้านการพยาบาลจึงมีความสำคัญ เพราะงานพยาบาลเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อชีวิตและความตาย และเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพ ตลอดจนความปลอดภัยของมนุษย์ หากผู้ปฏิบัติในวิชาชีพนี้ขาดคุณลักษณะข้อนี้ ชีวิตของผู้รับบริการจะเสี่ยงอันตรายมากเพราะพยาบาลขาดความกระตือรือร้นไม่เอาใจใส่ที่จะดูแลป้องกัน ผู้ที่ไม่ควรเจ็บหนักรู้ว่าอาจต้องมียาต้องเจ็บป่วยหนัก หรือถึงแก่ชีวิตไป เพราะหลีกเลี่ยงงาน ไม่กล้าตัดสินใจหรือช่วยเหลือตามควร

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมะเร็ง ซึ่งเป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลแห่งหนึ่ง จึงได้มีโอกาสสังเกต พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ไม่ค่อยเชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่ค่อยมั่นใจในการให้การพยาบาล ไม่ค่อยกระตือรือร้น กลัวทำผิด ไม่ค่อยมีความมานะพยายามในการให้พยาบาลที่ยาก โดยเฉพาะ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นชั้นปีที่มีการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงของการปฏิบัติหน้าที่พยาบาลกับผู้รับบริการที่อยู่ในภาวะวิกฤตและฉุกเฉิน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาภาคทฤษฎี มาฝึกปฏิบัติให้การพยาบาลกับผู้รับบริการที่แท้จริง ดังนั้นการฝึกภาคปฏิบัติให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อจะได้มีความพร้อมในการฝึกการเป็นพยาบาลวิชาชีพอย่างเต็มตัวได้ต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ อาจารย์พี่เลี้ยงบนหอผู้ป่วย เกี่ยวกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ ไม่ค่อยกล้าตัดสินใจให้การพยาบาล บางครั้งแม้รู้ว่าจะต้องรู้และเข้าใจในภาคทฤษฎี แต่เวลาให้การพยาบาลบนหอผู้ป่วย กลับไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง ไม่ค่อยเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะทำได้ไม่รู้ว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง เมื่อถามเกี่ยวกับความรู้ไม่กล้าตอบ กลัวผิด เมื่อทำไม่ได้ไม่คอยกล้าถาม มีความตื่นเต้นและประหม่า กลัวทำผิด ไม่ค่อยกระตือรือร้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นอกจากความรู้ทางการพยาบาลภาคทฤษฎีจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการให้การพยาบาลด้านการปฏิบัติแล้ว การให้การพยาบาลที่มีคุณภาพนั้นยังอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเอง บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพล และสามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพการพยาบาล ให้มีการผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อค้นหปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะเป็แนวทางให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถพยากรณ์การให้การพยาบาล เพื่อพัฒนาความสามารถในการให้การพยาบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานพยาบาล และวิชาชีพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2543 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมดจำนวน 607 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่
  - 1.1 ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล
  - 1.2 บุคลิกภาพ
  - 1.3 เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
  - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี
2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การให้พยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

หมายถึง ความสามารถในการให้การพยาบาลผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้กระบวนการพยาบาลตามขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน

1.1 การประเมินสภาพผู้ป่วย (Assessment) คือการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของผู้ป่วย ช่วยให้ทราบปัญหาความต้องการของผู้ป่วยก่อนที่จะให้การพยาบาลต่อไป ประกอบด้วย

1.1.1 ข้อมูลอัตนัย เป็นข้อมูลที่ได้จากคำบอกเล่าของผู้ป่วย บุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ การดำเนินชีวิต ค่านิยมและความเชื่อต่างๆ

1.1.2 ข้อมูลปรนัย เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต หรือได้จากการตรวจวัด ได้แก่ การตรวจร่างกาย การสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้ป่วย

ความสามารถในการประเมินสภาพผู้ป่วย พิจารณาได้จากการเขียนบันทึกทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

1.2 การวินิจฉัยทางการพยาบาล (Nursing Diagnosis) คือการตัดสินใจของนักศึกษาพยาบาลจากข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วเขียนเป็นข้อความที่แสดงถึงภาวะสุขภาพ หรือการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพของผู้ป่วยทั้งที่เป็นปกติและเบี่ยงเบนจากปกติ ทั้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดในอนาคต

ความสามารถในการวินิจฉัยทางการพยาบาล พิจารณาได้จากการเขียนบันทึกทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

1.3 การวางแผนการพยาบาล (Planning) คือ การกำหนดกิจกรรมการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา หรือความต้องการทางด้านสุขภาพอนามัยของผู้ป่วย ประกอบด้วย

1.3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

1.3.2 กิจกรรมการพยาบาล

1.3.3 เกณฑ์การประเมินผล

ความสามารถในการวางแผนการพยาบาล พิจารณาได้จากการเขียนบันทึกทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

1.4 การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล (Nursing Implementation) คือการนำกิจกรรมการพยาบาลในแผนการพยาบาลไปลงมือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.4.1 การเตรียมการ คือการที่นักศึกษาพยาบาลจะต้องประเมินผู้ป่วยซ้ำใหม่ก่อนลงมือปฏิบัติการพยาบาล และทบทวนเทคนิคการปฏิบัติการพยาบาล หรือเครื่องมือต่างๆ

1.4.2 การปฏิบัติการ คือการที่นักศึกษาพยาบาลลงมือปฏิบัติการพยาบาลโดย มีความรู้เกี่ยวกับงานที่จะปฏิบัติ สังเกตอาการและพฤติกรรมต่างๆของผู้ป่วย มีการสื่อความหมายที่ดีกับผู้ป่วย สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ป่วย

1.4.3 การลงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน คือการบันทึกข้อมูลขณะปฏิบัติการพยาบาลในบันทึกการพยาบาล

ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล พิจารณาได้จากการสังเกต และการเขียนบันทึกทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

1.5 การประเมินผลการพยาบาล (Evaluation) คือการตรวจสอบอาการ พฤติกรรมของ

ผู้ป่วย ภายหลังการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล ว่าปัญหาหรือความต้องการของผู้ป่วยได้รับการแก้ไขให้หมดไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

ความสามารถในการประเมินผลการพยาบาล พิจารณาได้จากการสังเกต และการเขียนบันทึกทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

การให้การพยาบาลของนักศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล พิจารณาได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง

ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4

2. ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล

หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล ตามขั้นตอนได้แก่ การประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Efficacy Expectancy) หมายถึงความมั่นใจที่คาดว่าตนมีความสามารถในการให้การพยาบาลตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยการประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนการกระทำ

2.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ (Outcome Expectancy) หมายถึง ความมั่นใจในการประเมินผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังการให้การพยาบาลตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยการประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนการกระทำ

ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวัดได้จาก แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

3. บุคลิกภาพ

หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลที่สะท้อนถึงความคิด ความรู้สึก โดยแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ประกอบด้วย 2 มิติ ดังนี้

3.1 มิติด้านการเก็บตัว-แสดงตัว ได้แก่

3.1.1 บุคลิกภาพแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาพยาบาลที่ร่าเริง ชอบความสนุกสนาน เปิดเผย ชอบเข้าสังคม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบนำกลุ่ม ทำอะไรรวดเร็ว เชื่อมั่นในการกระทำของตนเอง

3.1.2 บุคลิกภาพเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาพยาบาลที่เงียบขรึม ชอบทำงานคนเดียว ชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคมกับผู้อื่น ใช้ชีวิตอย่างเคร่งครัดมีระเบียบแบบแผน ไม่ชอบขัดใจใคร ระมัดระวัง คิดหน้า-หลัง ควบคุมตัวเองได้ดี

3.2 มิติด้านความห่วงใย-มั่นคงทางอารมณ์ ได้แก่

3.2.1 บุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์ หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาพยาบาลที่มีอารมณ์มั่นคง สุขุมใจเย็น ควบคุมอารมณ์ และความรู้สึกได้ดี

3.2.2 บุคลิกภาพวันไหวทางอารมณ์ หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาพยาบาลที่มีอารมณ์อ่อนไหวคิดมาก วิตกกังวลต่อสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ขาดสมาธิ ชอบตามใจตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลิกภาพวัดได้จากแบบสอบถามบุคลิกภาพ ที่ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจ บุคลิกภาพ MPI (The Maudsley Personality Inventory) ของไอเซนเบิร์ก (H.J. Eysenck)

4. เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

4.1 ความคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ

4.2 ความรู้สึกต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ

4.3 แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ

ด้านการยอมรับจากสังคม ได้แก่ ความมีเกียรติของวิชาชีพ การยกย่องจากสังคม ประโยชน์ของวิชาชีพต่อสังคม ความก้าวหน้าในวิชาชีพ สวัสดิการค่าตอบแทน

ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วย โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ความรู้ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ

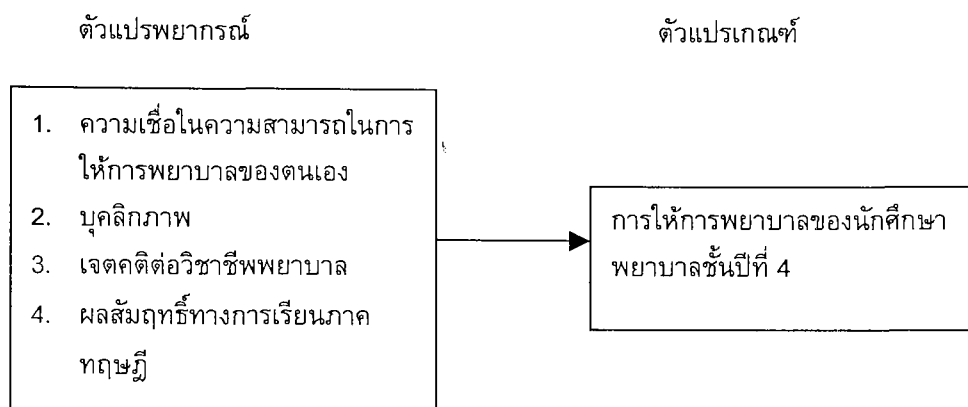
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ ได้แก่ ความร่วมมือ และความยกย่องจากผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ มนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ

เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล วัดได้จากแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535)

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี

หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมทางการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษาพยาบาลตั้งแต่ปีที่ 1 -4

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาล
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล
  - 1.1 ความหมายการให้การพยาบาล
  - 1.2 ความหมายของกระบวนการพยาบาล
  - 1.3 ประโยชน์การใช้กระบวนการพยาบาล
  - 1.4 ขั้นตอนการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล
  - 2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 2.2 งานวิจัยในประเทศ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 3.1 ความหมาย
  - 3.2 ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 3.3 อิทธิพลของความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 3.4 มิติของความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 3.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 3.6 การวัดความเชื่อในความสามารถของตนเอง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง
  - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยในประเทศ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
  - 5.1 ความหมาย
  - 5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
  - 5.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพของไอเซนเบิร์ก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
  - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยในประเทศ
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
  - 7.1 ความหมาย
  - 7.2 องค์ประกอบของเจตคติ
  - 7.3 ลักษณะของเจตคติ
  - 7.4 ประโยชน์ของการวัดเจตคติ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
  - 8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยในประเทศ
9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 9.1 ความหมาย
  - 9.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 10.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 10.2 งานวิจัยในประเทศ

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล

1.1ความหมายการให้การพยาบาล

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2522 : 19) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การให้การพยาบาล คือ บริการที่ผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ เพื่อรักษาไว้และคงไว้ซึ่งชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ โดยปฏิบัติภายใต้ข้อกำหนด หรือ กฎหมายและจริยธรรมแห่งวิชาชีพพยาบาลที่ได้กำหนดขึ้นโดยบุคลากรพยาบาล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่การรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาลในระดับสูง ด้วยบริการที่สมบูรณ์ในตนเองเป็นการดูแลทั้งบุคคล คือ การดูแลที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ-อารมณ์ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นบริการอิสระและมีการควบคุมภายในวิชาชีพของตนเอง

องค์การอนามัยโลก (สุปาณี วศินอมร. 2533 : 1 ; อ้างอิงจาก องค์การอนามัยโลก) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นการใช้ศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยทั้งร่างกาย จิตใจ โดยยึดหลักการให้ความปลอดภัย การส่งเสริมสุขภาพอนามัยอันดีต่อประชาชนและสังคมโดยมิได้คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนาฐานะ ตลอดจนลัทธิทางการเมืองทั้งนี้ต้องได้รับการอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลปะสาขากายการพยาบาล

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 (สุปาณี วศินอมร. 2533 : 1 ; อ้างอิงจาก พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์. 2528) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นการกระทำในการช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยเพื่อบรรเทาอาการของโรค และการลุกลามของโรค การประเมินภาวะสุขภาพ การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรค รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์ และการกระทำตามคำสั่งในการรักษาโรคของแพทย์ ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ และศิลปะการพยาบาล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การให้การพยาบาล หมายถึง กิจกรรมที่นำกระบวนการพยาบาลมาใช้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการพยาบาลทั้ง 4 ด้าน คือการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ โดยคำนึงถึงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ป่วย

1.2 ความหมายของกระบวนการพยาบาล

ไลเออร์ (ดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น. 2542 : 97 ; อ้างอิงจาก Iyer. 1991) ได้กล่าวว่า กระบวนการพยาบาล หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักการแก้ปัญหาที่ต้องอาศัยความคิด เทคนิค และทักษะ เพื่อสนองความต้องการของผู้รับบริการ กระบวนการพยาบาลเป็นสาระสำคัญของแนวคิดในการกำหนดทิศทางการพยาบาล คือ เป็นทั้ง เครื่องมือ (Tool) และวิธีการ (Methodology) ที่ช่วยให้พยาบาลสามารถให้การพยาบาลอย่างเป็นระบบ

พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์ (2522 : 56) กล่าวว่ากระบวนการพยาบาล หมายถึง วิธีการแก้ปัญหาโดยทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้ระเบียบวิธีการตัดสินใจในการพยาบาล โดยกระทำอย่างมีขั้นตอนและตามแบบของระบบมีกลไกเป็นวงจรต่อเนื่อง

ประพิณ วัฒนกิจ (2536 : 21-23) กล่าวว่า กระบวนการพยาบาล หมายถึง กระบวนการที่พยาบาลจะต้องค้นหาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการให้การพยาบาล ตามความต้องการหรือเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ป่วย ต่อจากนั้นก็จะมีการติดตามประเมินผลการพยาบาลที่ได้กระทำไปแล้ว เพื่อหาข้อบกพร่อง และค้นหาปัญหาอีก ถ้ายังได้ผลไม่เป็นที่พอใจของพยาบาลและผู้ป่วย ดังนั้นกระบวนการพยาบาลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ (Dynamic Process) ซึ่งมีการเน้นปัญหา และความต้องการของผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient-Centred Approach to Nursing)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล หมายถึง การให้การพยาบาลอย่างมีขั้นตอนตามแบบของระบบและมีกลไกที่ต่อเนื่องกันไป เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย

1.3 ประโยชน์การใช้กระบวนการพยาบาล

ศิริพร ชัมภลขิต (2532 : 12) ได้กล่าวสรุป ประโยชน์ของกระบวนการพยาบาลไว้ดังนี้คือ

1. ด้านผู้รับบริการ ทำให้ผู้รับบริการได้รับแต่บริการที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพให้กับผู้รับบริการ ครอบครัว หรือชุมชน ได้ตรงประเด็น
2. ด้านตัวพยาบาล ทำให้พยาบาลทำงานอย่างมีระบบ มีความสามารถในการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ตื่นตัวในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันมีเหตุผลในการปฏิบัติการพยาบาล เพิ่มสมรรถภาพให้กับทีมสุขภาพมากยิ่งขึ้น
3. ด้านวิชาชีพ เมื่อมีการใช้กระบวนการพยาบาลในการแก้ปัญหาอย่างแพร่หลาย จะทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีคุณภาพ มีการยอมรับในวิชาชีพการพยาบาล ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า และวิจัยทางการพยาบาลมากขึ้น ทำให้มีความกว้างขวางในด้านองค์ความรู้ มีความละเอียดและลึกซึ้งในศาสตร์การพยาบาลมากยิ่งขึ้น

1.4 ขั้นตอนการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล

ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

1. การประเมินสภาพ (Assessment) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการพยาบาล ช่วยให้พยาบาลทราบปัญหาหรือความต้องการของผู้ป่วย ก่อนที่จะนำไปสู่การวางแผนการพยาบาล และให้การพยาบาลต่อไป ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) การจัดระบบข้อมูล (Data Organization) และการบันทึกข้อมูล (Data Recording)

1.1 การรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพอนามัยของบุคคลและครอบครัว ซึ่งกระทำอย่างมีระบบระเบียบ มีหลักการและจุดประสงค์ที่แน่นอน โดยแต่ละสถาบันจะสร้างแบบฟอร์มการรวบรวมข้อมูลขึ้นเองตามความเชื่อของกรอบแนวคิดนั้นๆ โดยอาศัยกรอบโครงสร้างทางทฤษฎีหรือรูปแบบโมเดลต่างๆ ทางพยาบาลมาเป็นหลักในการกำหนดหัวข้อในการประเมินสภาพ และพยายามให้ครอบคลุมทั้งกาย จิต และสังคมของผู้ป่วย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพยาบาลต้องมีความรู้เกี่ยวกับชนิดของข้อมูล แหล่งของข้อมูล รวมทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1.1 ชนิดของข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมี 2 ชนิด คือ ข้อมูลอัตนัย (Subjective Data) และข้อมูลปรนัย (Objective Data) ไม่ว่าผู้ป่วยจะเป็นบุคคล ครอบครัวหรือชุมชนก็ตาม

ข้อมูลอัตนัย เป็นข้อมูลที่ได้จากคำบอกเล่าของผู้ป่วย บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรในทีมสุขภาพ ส่วนมากเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ภาวะสุขภาพ วิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม และความเชื่อต่างๆ การบันทึกข้อมูลอัตนัย มักบันทึกในลักษณะคำพูด หรือคำบอกเล่าของผู้ป่วย

ข้อมูลปรนัย เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต หรือได้จากการตรวจวัด เช่น การตรวจร่างกาย การสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล และปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่างๆ

1.1.2 แหล่งข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากผู้ป่วยโดยตรงถือเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ถ้าได้จากแหล่งข้อมูลอื่น เรียกว่าแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เช่น ข้อมูลที่ได้จาก ครอบครัว ญาติ หรือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากแฟ้มรายงาน เช่น ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจร่างกายของแพทย์

1.2 การจัดระบบข้อมูล เมื่อเก็บข้อมูลมาได้แล้ว จำเป็นต้องมีการจัดข้อมูลให้เป็นระเบียบ การที่จะจัดระบบข้อมูลอย่างไรวินั้น ขึ้นกับความเชื่อในกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผู้ป่วยที่เราต้องให้การพยาบาล ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1.2.1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา อาชีพ สถานภาพสมรส การศึกษา ภูมิฐานะ เป็นต้น

1.2.2 ประวัติทางการแพทย์ ช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีระบบ ทำให้การวินิจฉัยการพยาบาลและการพยาบาลเหมาะสมกับผู้ป่วย ข้อมูลในส่วนนี้จะช่วยบ่งบอกเจตคติ ศักยภาพ ความเข้มแข็ง ความพยายามและจุดอ่อนของผู้ป่วย รวมถึงการรับรู้ต่อความเจ็บป่วย ความต้องการและความคาดหวังต่อการรักษาพยาบาล ความต้องการพื้นฐานทางด้านสุขภาพอนามัย

1.2.3 การตรวจร่างกาย ได้จากการตรวจประเมิน และทดสอบที่ครอบคลุมถึงร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

1.3 การบันทึกข้อมูล ข้อมูลที่ได้มา จะบันทึกลงในแบบฟอร์มรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้น

2. การวินิจฉัยทางการแพทย์ (Nursing Diagnosis) คือการตัดสินใจหรือการสรุปของพยาบาลจากข้อมูลที่รวบรวมได้ เป็นขั้นตอนที่วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการประเมินสภาพแล้วได้มาซึ่งข้อวินิจฉัยการพยาบาล คือ ข้อความที่แสดงถึงภาวะสุขภาพ หรือการตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพของผู้ป่วยทั้งที่เป็นปกติ และเบี่ยงเบนจากปกติ ทั้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดในอนาคตของแต่ละแบบแผน ดังนั้น ข้อวินิจฉัยการพยาบาลจึงมี 2 ลักษณะ คือ ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่เป็นภาวะปกติของแบบแผน และข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่เป็นภาวะผิดปกติของแบบแผน เพื่อให้ทราบถึงภาวะสุขภาพ หรือการตอบสนองของบุคคลที่นำไปสู่การวางแผนการพยาบาล ซึ่งเป็นขั้นตอนต่อไปของการพยาบาล

2.1 แนวทางในการเขียนข้อวินิจฉัยทางการแพทย์

การเขียนข้อวินิจฉัยทางการแพทย์ ต้องอาศัยทักษะทางความคิดที่ต้องฝึกบ่อยๆ เมื่อชำนาญขึ้นก็จะสามารถเขียนข้อวินิจฉัยได้ง่าย เพื่อลดความยุ่งยากสับสนมีแนวทางการเขียนดังนี้

2.1.1 ใช้ข้อความที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ ไม่ใช่ความต้องการการรักษาพยาบาล ความต้องการการรักษาพยาบาล เช่น “ต้องการสารอาหารเพิ่มขึ้น” ปรับเป็น “ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ”

2.1.2 ใช้ “เนื่องจาก” เชื่อมข้อความข้อวินิจฉัยทางการแพทย์

2.1.3 ใช้ข้อความที่ไม่เสี่ยงต่อความผิดทางกฎหมาย ไม่ควรใช้ข้อความที่ไม่เหมาะสม เสี่ยงต่อความผิดทางกฎหมาย เช่น “เสี่ยงต่อผิวหนังเสียหายเนื่องจากไม่ค่อยได้รับการพลิกตัว” ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้ป่วยไม่ได้รับการเอาใจใส่ และการพยาบาลที่เหมาะสม

3. การวางแผนการพยาบาล (Planning) เป็นขั้นตอนของการกำหนดแนวทางสำหรับการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาหรือความต้องการทางด้านสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยในแต่ละแบบแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อนำไปสู่วิธีการปฏิบัติในการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และมีเกณฑ์การประเมินผลเป็นเครื่องมือในการวัดว่า ปัญหานั้นได้รับการแก้ไขแล้วหรือยัง ดังนั้นการวางแผนการพยาบาลจึงต้องประกอบด้วย การลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดจุดมุ่งหมายการพยาบาล การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลของการพยาบาล การกำหนดกิจกรรมการพยาบาล และการเขียนแผนการพยาบาลเฉพาะสำหรับผู้ป่วยแต่ละราย และสามารถนำไปปฏิบัติได้

3.1 การลำดับความสำคัญของปัญหา จากการประเมินผู้ป่วย ทำให้ทราบว่า มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือจากพยาบาลในเรื่องใด ซึ่งปัญหาที่ได้จากการประเมินพอจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ปัญหาที่เกิดขึ้น และคุณภาพผู้ป่วยในขณะที่ประเมิน และปัญหาที่เสี่ยงต่อการเกิดขึ้นในอนาคต ในสภาพที่เป็นจริง การให้การพยาบาลเพื่อตอบสนองต่อปัญหาของผู้ป่วยทุกปัญหาในขณะเดียวกันย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาว่า ปัญหาใดมีความสำคัญมากที่สุด หรือปัญหาใดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่พยาบาลพึงตระหนัก และให้การพยาบาลก่อน

3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายการพยาบาล เมื่อได้ลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วในขั้นต่อไปพยาบาลต้องพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายการพยาบาลในแต่ละปัญหาหรือข้อวินิจฉัยการพยาบาล

3.2.1 จุดมุ่งหมาย เป็นข้อความที่แสดงถึงความคาดหวังพฤติกรรมของผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการพยาบาล

3.2.2 วัตถุประสงค์ในการเขียนจุดมุ่งหมาย เพื่อ

- 1) เป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาล
- 2) เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติการพยาบาลให้กับผู้ป่วยตามแผนที่วางไว้

3.3 การกำหนดเกณฑ์ประเมินผล การกำหนดจุดมุ่งหมายการพยาบาล ทำให้พยาบาลเห็นแนวทางในการให้การพยาบาล แต่จะยังไม่สามารถมองเห็นขอบเขต ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ต้องการให้เกิดกับผู้ป่วย ทั้งยังไม่สามารถนำไปประเมินผลได้ ดังนั้นจึงต้องระบุเกณฑ์ประเมินผลการพยาบาลไว้ด้วย

3.3.1 เกณฑ์ประเมินผล หมายถึง มาตรฐานที่ใช้ในการวัด หรือประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการพยาบาลที่ทำให้ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

3.1.2 วัตถุประสงค์ในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผล

- 1) กำหนดช่วงเวลาที่จะปฏิบัติการพยาบาล
- 2) ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
- 3) ช่วยให้ผู้ป่วยและพยาบาลมีความรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จร่วมกัน

3.4 การกำหนดกิจกรรมการพยาบาล หมายถึงการกำหนดเทคนิค หรือวิธีปฏิบัติการพยาบาลตามหลักวิทยาศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหา และช่วยเหลือผู้ป่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่บ่งบอกไว้ในจุดมุ่งหมายการพยาบาล ในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมการพยาบาล พยาบาลจะต้อง

ยึดหลักที่ว่า กิจกรรมการพยาบาลนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย รวดเร็ว ประหยัดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ บรรลุจุดมุ่งหมายการพยาบาล และมุ่งประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสำคัญ

4. การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล (Nursing Implementation) เป็นขั้นตอนของการนำกิจกรรมการพยาบาลในแผนการพยาบาลไปลงมือปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาความผิดปกติของแบบแผนสุขภาพ ป้องกันความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมแบบแผนสุขภาพนั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุผลในการแก้ปัญหาของผู้ป่วยตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการ การปฏิบัติ และการลงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

4.1 การเตรียมการ เป็นขั้นตอนแรกของการปฏิบัติการพยาบาล โดยจะเน้นที่ผู้ป่วยเป็นสำคัญ ผู้ปฏิบัติการพยาบาลจะต้องประเมินผู้ป่วยซ้ำอีก และประเมินทุกขณะที่ปฏิบัติการพยาบาลพยาบาลจะต้องรวบรวมข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ป่วย ทั้งชนิดเรื้อรังและเฉียบพลัน การประเมิน ไม่เพียงแต่จะประเมินถึงความรู้สึกหรือมีปัญหาทางด้านสุขภาพเท่านั้น แต่จะประเมินปฏิกิริยาตอบสนองและความรู้สึกต่างๆ ตลอดจนความต้องการเฉพาะของผู้ป่วยด้วย เช่น การดื่มน้ำที่ได้รับและขับออก การจับชีพจร และการสังเกตความเจ็บปวด ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยพยาบาลพิจารณาว่าแผนการพยาบาลที่สร้างขึ้นนั้นเหมาะสมกับผู้ป่วยหรือไม่ อย่างไร ในการเตรียมการปฏิบัติการพยาบาลนี้ นอกจากจะมีการประเมินผู้ป่วยใหม่ ก่อนลงมือปฏิบัติการพยาบาลหรือปรับปรุงแผนการพยาบาลแล้ว เราอาจจำเป็นต้องทบทวนเทคนิคการปฏิบัติการพยาบาล นโยบาย กฎ ระเบียบการปฏิบัติการต่างๆ

4.2 การปฏิบัติการ เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการเตรียมการ โดยการนำเอากิจกรรมการพยาบาลที่วางแผนไว้ปฏิบัติกับผู้ป่วย ต้องใช้ทั้งศิลปะ และทักษะในขณะปฏิบัติการพยาบาลดังนี้

4.2.1 ศิลปะในการปฏิบัติการพยาบาล

ผู้ปฏิบัติการพยาบาลจะต้องมีความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งที่ปฏิบัติ เนื่องจากการพยาบาลเป็นการปฏิบัติต่อคน พยาบาลจึงต้องมีความรู้สึก หรือเจตคติต่อความต้องการซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคน มีความเข้าใจต่อภาวะเครียดหรือภาวะวิกฤตของคนเมื่อเกิดความเจ็บป่วย มีความสามารถจัดภาวะเครียดดังกล่าว และช่วยเหลือคนให้กลับคืนสู่ภาวะสุขภาพอนามัยที่ดี สามารถสนองความต้องการพื้นฐานได้ด้วยความรู้ ด้วยสติปัญญา และด้วยความสามารถของเขาเอง

4.2.2 ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล

1) ทักษะทางสติปัญญา ผู้ปฏิบัติการพยาบาลจะต้องมีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับวิชาการในงานที่ปฏิบัติ

2) ทักษะการสังเกต ได้แก่ สังเกตอาการ และการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ป่วย สังเกตสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสังเกตจะต้องสังเกตอย่างมีระบบและมีความละเอียดถี่ถ้วน การปฏิบัติการพยาบาลจะต้องควบคู่ไปกับการสังเกตเสมอ ต้องมีการสังเกตก่อนและหลังปฏิบัติการพยาบาล

3) ทักษะในการสื่อความหมาย โดยทั่วไปแล้วผู้ป่วยจะฟังพอใจ เข้าใจ และให้ความร่วมมืออย่างดี หากผู้ให้บริการมีวิธีการให้ข้อมูลนั้นถูกต้องเหมาะสม ผู้ให้บริการเรียนรู้วิธีการสื่อความหมายเป็นอย่างดี

4) ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบุคคล ผู้ปฏิบัติการพยาบาลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างสัมพันธภาพกับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างดี และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยตามความเหมาะสม

5) ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะอย่าง ในการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ปฏิบัตินอกจากจะมีความรู้แล้ว ยังต้องมีทักษะการปฏิบัติการพื้นฐาน อาทิ การทำแผล การให้ยา

4.3 การลงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน มีความสำคัญ นับตั้งแต่เริ่มประเมินผู้ป่วย วินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล ทั้ง 5 ด้านของการพยาบาลจะต้องมีการลงบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งหลักของการบันทึกข้อความต้อง กระทัดรัด เป็นไปตามความเป็นจริง มีเหตุมีผล และมีความถูกต้องเป็นสำคัญ

5. การประเมินผลการพยาบาล (Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการพยาบาล ต่อจากการปฏิบัติการพยาบาล ข้อสรุปที่ได้จากการประเมินผลจะช่วยบอกได้ว่า การพยาบาลที่ให้แกผู้ป่วยนั้น ควรยุติ เพราะข้อวินิจฉัยการพยาบาลเหล่านั้นได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว หรือต้องนำแผนการพยาบาลมา ปรับปรุงแก้ไขใหม่ เนื่องจากไม่สอดคล้องกับสภาพของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป การประเมินผลกระทำได้ใน ขณะปฏิบัติการพยาบาล และเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติการพยาบาลแล้ว เพื่อตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามจุด มุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่

การประเมินผลการพยาบาล หมายถึงการตัดสินใจให้การพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วย ว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นั้นๆ ภายใต้การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจว่าควรยุติการให้ การพยาบาล คงการพยาบาลนั้นไว้หรือปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล

2.1งานวิจัยในต่างประเทศ

วัทเทอร่า (Wahtera. 1991) ได้ศึกษาความแตกต่างของการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการ พยาบาลว่ามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการศึกษา ความรู้เฉพาะหลักการพยาบาล ความรู้เกี่ยวกับ กลยุทธ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรปกติ และหลักสูตรต่อเนื่อง จำนวน 72 คน พบว่า มีเพียงการรับรู้ความสามารถของตนเองเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการใช้กระบวนการ พยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล

ฮอลล์ (Hall. 1995 : 1936) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของการปฏิบัติการ พยาบาล และการศึกษาการพยาบาล ในปี ค.ศ. 2015 ว่าวิชาชีพพยาบาลจะมีการเปลี่ยนแปลงในปี ค.ศ. 2015 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติการพยาบาลด้านวิชาชีพ การศึกษาด้านพยาบาล ด้านการเงินของการ ดูแลสุขภาพ และการจัดการพยาบาล ผู้ชำนาญอาสาสมัคร ได้เสนอความคิดเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงใน อนาคตนี้ พยาบาลจะต้องขยายบทบาทในระบบการดูแลสุขภาพอย่างเต็มที่ และต้องเตรียมตัวเพิ่มขึ้นพร้อม กับศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในศตวรรษที่ 21 ด้วย

เพอร์รี่ (Perry. 1995 : 786) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของการปฏิบัติงานพยาบาล ได้แก่ การสนทนา การสังเกต การอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พยาบาลต้อง มีความรู้ด้านการพยาบาลผู้ป่วย ดูแลผู้ป่วยในสถานบำบัดคล้ายบ้าน มีความรู้ด้านสุขภาพ ธรรมชาติของ มนุษย์ สัมพันธภาพกับผู้ป่วย ความมีสติ ชีวิตและความตาย ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ การศึกษาต่อเนื่อง การสัมผัส ความเจ็บปวด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน จะมีได้ต่อเมื่อ รับรองถึงคุณค่าของพยาบาลต่อผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง การรวมของลักษณะพิเศษเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ของการปฏิบัติงาน

2.2งานวิจัยในประเทศ

พิกุล พรหมปัญญา (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษามีความวิตกกังวล รู้สึกหวาดหวั่น ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น อาจารย์พยาบาลซักถาม

มากจนทำให้นักศึกษากังวล อาจารย์คอยจับผิด ขาดความยุติธรรม พยาบาลประจำการไม่รับผิดชอบนักศึกษา ไม่ไว้วางใจ ไม่ช่วยให้กำลังใจ ทำให้นักศึกษาท้อแท้ ผู้ช่วยพยาบาลเกี่ยงงานนักศึกษาและไม่ให้ความร่วมมือ ใช้เทคนิคการพยาบาลไม่ถูกต้อง แพทย์ไม่ให้ความร่วมมือ ใช้อารมณ์ไม่มีเหตุผลและตำหนินักศึกษา ผู้ป่วย เรียกร้องความสนใจไม่ยอมช่วยตัวเอง ไม่ให้ความร่วมมือ

พวงเพ็ญ ชูณหะวัณ (2533 : บทคัดย่อ) ได้สร้างรูปแบบการสอนในคลินิกเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล และดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 7 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ของ วิทยาลัยพยาบาลมิชชันนารีจำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลอง และให้นักศึกษาในระดับหลักสูตรเดียวกันของวิทยาลัย พยาบาลทั้ง 2 แห่ง จำนวนเท่ากัน เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งดำเนินการสอนในคลินิกตามรูปแบบการสอนปกติ ผลจากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการ ทดลองในรูปแบบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจำนวนร้อยละ 34.66 ซึ่งนักศึกษา ให้ความเห็นว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการสอนในคลินิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา นักศึกษา มีความมั่นใจในการแก้ปัญหามากขึ้น 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.35 ได้ฝึกการคิดสิ่งใหม่เป็น เป็นคนคิดเป็น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.36 และทำให้ระดับความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ ในระดับดี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.36

อาภรณ์ ชูดวง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างแบบสอบ เอ็ม อี คิว เพื่อวัดความสามารถในการ แก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบในด้านความตรงตาม โครงสร้าง ความตรงร่วมสมัย ความเที่ยง และความเป็นปรนัยในการตรวจแก้คะแนน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2534 ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 325 คน และพยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรมและศัลยกรรมของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า จำนวน 60 คน แบบสอบ เอ็ม อี คิว ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ประกอบด้วย 5 กรณีศึกษาเป็นสถานการณ์จำลอง ปัญหาทางการพยาบาลผู้ป่วยที่มีอายุ 20-60 ปี แผนกอายุรกรรมและศัลยกรรม มีจำนวนข้อกระทง 28 ข้อ พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาในทางการพยาบาลต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดไว้

เพ็ญภา แดงด้อมยุทธ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณ ญาณ ต่อความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนีนราธิวาส 1 จำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คนและกลุ่มควบคุม 50 คน โดยทำการทดสอบ ก่อนและหลังทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบ สอบ เอ็ม อี คิว วัดความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการใช้ กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลภายหลังได้รับการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่า ก่อนการทดลอง และสูงกว่านักศึกษาในกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกในการสอนการคิด ต่อความรู้และความสามารถของนักศึกษาพยาบาลในการแก้ปัญหาสุขภาพมารดาและทารกแรกเกิดในชุมชน โดยการสอนใช้แผนการเสริมแรงทางบวก 2 แผนคือ แผน A และแผน B แผน A เป็นการเสริมแรงทางบวก ด้วยวาจาและท่าทาง ใช้เมื่อนักศึกษาพยาบาลตอบคำถามได้ถูกต้อง แผน B เป็นการเสริมแรงทางบวกด้วย วาจา และท่าทางเพื่อให้กำลังใจ เมื่อนักศึกษาพยาบาลตอบคำถามไม่ถูกต้อง จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ด้านการค้นหาปัญหาและวิธีแก้ปัญหา และความสามารถในการแก้ปัญหาสุขภาพมารดา และทารกแรกเกิดใน

ชุมชนของนักศึกษาพยาบาลภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 แต่พบว่า ในระยะ 3 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้การพยาบาล พบว่า การให้การพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้ต้องมีปัจจัยหลายอย่าง ต้องอาศัยความรู้การพยาบาลจากภาคทฤษฎี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และปัจจัยด้านอื่นๆ ผสมผสานกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถของตนเอง บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลอย่างไร

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง

ความเชื่อในความสามารถของตนเอง (Self - efficacy) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ตั้งขึ้นโดย อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เมื่อปี ค.ศ.1977 ตั้งแต่นั้นมาได้มีการนำความเชื่อในความสามารถของตนเองมาใช้ในการทางจิตวิทยา เช่น จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาการศึกษา และ จิตวิทยาการปรึกษา เป็นต้น

3.1 ความหมายของความเชื่อในความสามารถของตนเอง

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง ได้มีผู้ให้ความหมายของความเชื่อในความสามารถของตนเอง ไว้ดังนี้

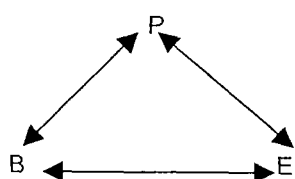
แบนดูรา (Bandura. 1986 : 391) กล่าวว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลประเมินความสามารถของตนเองในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ว่าจะสามารถปฏิบัติได้เพียงใด

ซันค์ (กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. 2539 : 11 ; อ้างอิงจาก Dale H. Shunk. 1983 : 89) ได้สรุปความหมายของความเชื่อในความสามารถของตนเองว่า เป็นการตัดสินใจความสามารถในการแสดงพฤติกรรมของตนเองว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด และความเชื่อในความสามารถของตนเองนี้มีผลต่อการเลือกการกระทำ ความพยายามและความทนต่อความยากลำบากเพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเอง หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของตนเองของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด

3.2 ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของตนเอง (Self - efficacy)

ความเชื่อในความสามารถของตนเองมาจากทฤษฎีเชิงปัญญาทางสังคม (Social cognitive theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1986) ซึ่งเขามีความเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบได้แก่ พฤติกรรม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม โดยทั้ง 3 องค์ประกอบ จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน (Bandura. 1986) ดังแสดงในภาพประกอบ 1

B = พฤติกรรม (behavior)

P = ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล (cognitive and other personal factors)

E = อิทธิพลของสภาพแวดล้อม (environmental influences)

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม (Bandura. 1986 : 24)

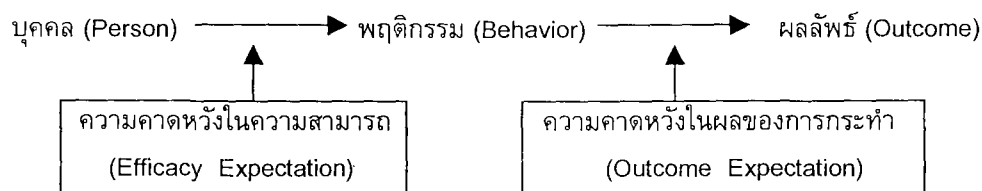
จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลของสภาพแวดล้อมนั้น ต่างเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลเชิงเหตุ – ผล ซึ่งกันและกัน นั่นก็หมายความว่า ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ก็จะมีผลทำให้องค์ประกอบอื่นๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น นางสาวสายใจไปฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยได้เห็นเพื่อนประสบความสำเร็จในการให้การพยาบาล สภาพแวดล้อม (E) เช่นนี้มีผลทำให้นางสาวสายใจเชื่อว่า ความพยายามมุมานะของตนเองสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งมีผลทำให้นางสาวสายใจมีพฤติกรรม (B) ซึ่งแสดงถึงความพยายามมุมานะด้วย แล้วพฤติกรรมซึ่งแสดงถึงความพยายามมุมานะของนางสาวสายใจ ก็ทำหน้าที่เป็นสภาพแวดล้อม (E) ให้กับเพื่อนคนอื่นๆ ด้วย

ทฤษฎีความเชื่อในความสามารถของตนเอง ประกอบด้วย ความคาดหวัง ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำ พฤติกรรม 2 ประการ คือ (Bandura. 1977 : 191-215)

1. ความคาดหวังในความสามารถ (Efficacy Expectation) หมายถึง ความมั่นใจของบุคคลว่าจะสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนการกระทำ พฤติกรรม

2. ความคาดหวังในผลลัพธ์ (Outcome Expectation) หมายถึง การคาดคะเนของบุคคลว่า ถ้าทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตนเองคาดหวังไว้ เป็นการคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น จากการกระทำ พฤติกรรมของตน

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 193) ได้เสนอรูปแบบปัจจัยด้านความคาดหวังในความสามารถ สัมพันธ์กับพฤติกรรมและผลลัพธ์ ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถกับพฤติกรรมและผลลัพธ์

การรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดนั้น มีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะเห็นได้ดังภาพประกอบ 3

		ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้น	
		สูง	ต่ำ
การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำแน่นอน

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

3.3 อิทธิพลของความเชื่อในความสามารถของตนเอง

ความเชื่อในความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลดังนี้

1. พฤติกรรมการเลือก (Choice Behavior) บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงงานและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะกระทำกิจกรรมที่แน่ใจว่าเขามีความสามารถที่จะทำ บุคคลที่ประเมินความสามารถของตนเองมากเกินความเป็นจริง จะเลือกทำกิจกรรมที่เกินความสามารถ จะทำให้เขาพบกับความลำบากและเป็นทุกข์จากความล้มเหลว ส่วนคนที่ประเมินความสามารถของตนเองต่ำเกินไป ก็จะจำกัดตัวเอง ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จะได้รับสิ่งที่ดีๆ การประเมินที่ดี คือ ประเมินสูงกว่าที่บุคคลนั้นสามารถจะทำได้เล็กน้อย ซึ่งจะให้บุคคลทำกิจกรรมที่ยากพอเหมาะ และท้าทายความสามารถ ส่วนการประเมินที่แม่นยำ (ตรงกับความสามารถ) กิจกรรมที่เลือกก็มีแนวโน้มสูงที่จะประสบความสำเร็จ

2. การใช้ความพยายามและความยืนหยัด (Effort Expenditure and Persistence) ความเชื่อในความสามารถของตนเองยังเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลจะใช้เวลาพยายามของเขามากเท่าไร เมื่อพบอุปสรรคหรือประสบการณ์ที่ไม่น่าพอใจ บุคคลที่เชื่อว่าตนมีความสามารถจะยังมีความเข้มแข็งและคงทนในความพยายาม

3. รูปแบบความคิด (Thought Patterns) บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง มักจะเป็นคนที่พยายามกระทำพฤติกรรม และจะยอมรับผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง จะเลือกการกระทำที่มีลักษณะท้าทาย และความพยายามอย่างมากเพื่อให้การกระทำนั้นบรรลุเป้าหมาย ถึงแม้ในบางครั้งพฤติกรรมนั้นจะประสบกับความล้มเหลวบ้างก็ตาม เขาก็จะไม่ท้อถอย และจะไม่อ้างว่าเป็นเรื่องโชคร้าย แต่เขาจะให้เหตุผลของการล้มเหลวที่เกิดขึ้นว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป ซึ่งต่างจากบุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำ มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยกระทำพฤติกรรม จะรอให้ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการกระทำเป็นไปตามความเชื่อหรือคำทำนาย

4. ปฏิกริยาทางอารมณ์ (Emotional Reactions) ความเชื่อในความสามารถของตนเองจะมีอิทธิพลต่อปฏิกริยาทางอารมณ์ของบุคคลในระหว่างที่กระทำพฤติกรรม และมีผลต่อการคาดคะเนเกี่ยวกับการจัดการกับสภาพแวดล้อมในภายหน้าของเขา บุคคลซึ่งเชื่อว่าตนมีความสามารถสูง จะมีความพยายามและเอาใจใส่ในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ มาก และเมื่อพบกับอุปสรรคต่างๆ บุคคลก็จะกระตุ้นตนเองให้ใช้เวลาพยายามมากยิ่งขึ้น ส่วนบุคคลที่เชื่อว่าตนมีความสามารถต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีปฏิกริยาทางอารมณ์ต่อตนเองในทางลบ ไม่มั่นใจ และกระทำพฤติกรรมต่างๆ อย่างไม่เต็มความสามารถ อันจะส่งผลให้บุคคลประสบกับความล้มเหลวในการกระทำมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อบุคคลในด้านต่างๆ คือ พฤติกรรมการเลือก การใช้ความพยายาม และความยืนหยัด รูปแบบความคิดและปฏิกริยาทางอารมณ์ ถ้าบุคคลมีความเชื่อในความสามารถของตนเองอย่างถูกต้องก็จะทำให้สามารถเลือกกระทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูงและส่งผลต่อความพยายามในการกระทำ และทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีด้วย

3.4 มิติของความเชื่อในความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 84-85) ได้เสนอลักษณะความเชื่อในความสามารถของตนเองของบุคคลอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับมิติ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติเกี่ยวกับระดับหรือขนาดความยากของงาน (Level or Magnitude) หมายถึง ขนาดความ

ยาก ง่าย ของงานที่บุคคลเชื่อว่าตนสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งจะแตกต่างกันไป ในแต่ละบุคคล ในการกระทำพฤติกรรมหนึ่ง หรือแตกต่างกันในบุคคลเดียวกันเมื่อต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน เป็นความเชื่อของบุคคลว่าตนจะทำงาน สำเร็จถึงระดับไหน เมื่อถูกเสนองานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน

2. มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generalization) หมายถึง ระดับความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์นั้น ซึ่งประสบการณ์การปฏิบัติงานบางอย่างก่อให้เกิดความสามารถในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน แต่ในปริมาณที่แตกต่างกัน

3. มิติเกี่ยวกับความเข้ม (Strength) หมายถึง ความมั่นใจที่บุคคลคิดว่าตนสามารถทำงานได้ที่ระดับความยากต่างๆ

สรุปได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองขึ้นอยู่กับ 3 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับระดับหรือขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย มิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ

3.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (Bandura, 1986 : 399-401) กล่าวว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองของบุคคลนั้นมีพื้นฐานมาจากปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ความสำเร็จจากการกระทำ(Enactive Mastery Experience) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองมากที่สุด เนื่องจากเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรง และเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง บุคคลจะให้น้ำหนักกับประสบการณ์ใหม่ มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความเข้ม (Strength) ของความเชื่อในความสามารถของตนเองที่มีอยู่ด้วย การที่บุคคลทำงานแล้วประสบความสำเร็จซ้ำๆ กันหลายครั้ง จะทำให้บุคคลมีความเชื่อในความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น หลังจากความเชื่อในความสามารถของตนเองได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง โดยประสบความสำเร็จบ่อยครั้งแล้ว ความล้มเหลวของงานซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวก็จะมีผล หรือมีผลน้อยมากต่อการประเมินความสามารถของตนเอง ส่วนบุคคลที่ทำงานแล้วประสบความล้มเหลวเสมอๆ จะส่งผลให้บุคคลประเมินความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าความล้มเหลวนั้นเคยเกิดขึ้นก่อนแล้วความเชื่อนี้ยังมีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้ ประสบการณ์ความสำเร็จจากการกระทำที่จะให้ข่าวสารเกี่ยวกับความสามารถแก่ผู้กระทำขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1.1 ความยากของงานและสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ความสำเร็จในการทำงานที่ง่าย ๆ อาจไม่เพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเอง เนื่องจากบุคคลรู้งานนั้นต้องสำเร็จอยู่แล้วจึงไม่นำไปประเมินความสามารถ ส่วนงานที่ยากและท้าทายจะให้ข้อมูลความสามารถอย่างใหม่ จึงมีแนวโน้มส่งผลให้บุคคลเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบหลายอย่างที่เกิดขึ้นภายในบริบทหรือสภาพแวดล้อมของการกระทำ ทั้งที่เป็นอุปสรรคและที่ช่วยส่งเสริมให้บรรลุความสำเร็จ เช่น การได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรหรือเครื่องมือ สภาพแวดล้อมภายใต้กิจกรรมที่ปฏิบัติ โดยความสำเร็จของการกระทำที่ได้มาจากการช่วยเหลือจากภายนอก คุณค่าของความสามารถจะมีเพียงเล็กน้อยเพราะบุคคลให้น้ำหนักกับสิ่งภายนอกมากกว่าความสามารถของตนเอง ส่วนความผิดพลาดของการปฏิบัติงานที่เกิดจากเงื่อนไขซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน จะเป็นข้อมูลที่ส่งผลต่อความสามารถน้อยกว่าความผิดพลาดที่เกิดในเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

1.2 ความพยายาม หากประสบการณ์ความสำเร็จในงานที่ท้าทาย มาจากการใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยจะแสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถสูง แต่หากมาจากการใช้ความอดทนพยายามอย่างมากจึงจะสำเร็จได้ กลับแสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถในระดับต่ำกว่า และมักจะนำไปสู่ความเชื่อที่ตนเองมีความสามารถที่น้อยกว่าด้วย การอธิบายถึงความพยายามที่ตรงข้ามกันมีความสัมพันธ์กับความเชื่อใน

ความสามารถในเด็กและผู้ใหญ่ โดยเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จจากการใช้ความพยายามอย่างหนักจะนำไปสู่ความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถมาก แต่หากเป็นผู้ใหญ่จะเชื่อว่าความสามารถของตนเองอยู่ในระดับต่ำ (Nicholls & Miller. 1994 ; citing Bandura. 1997 : 83) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาตามกรอบการอนุมานสาเหตุที่ว่า ระดับของความเชื่อในความสามารถของตนนั้นมาจากการอนุมานสาเหตุไปยังความพยายามและความยากของงาน โดยบุคคลที่อธิบายความสำเร็จของตนในงานที่ยากกว่ามาจากการใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยจะเชื่อว่าตนมีความสามารถสูง แต่บุคคลที่อธิบายความสำเร็จของตนในงานที่ง่ายกว่ามาจากการใช้ความพยายามอย่างมากจะเชื่อว่าตนมีความสามารถต่ำกว่า (Bem. 1972 ; Frieze. 1976 ; Weiner. 1979 ; citing Bandura. 1986 : 402)

แบนดูรา (Bandura. 1997 : 123-124) ได้สรุปให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอนุมานสาเหตุกับความเชื่อในความสามารถของตนเองว่า การอนุมานสาเหตุของความสำเร็จจากกระทำมาจากความสามารถจะช่วยส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองให้เห็นเด่นชัดขึ้น และยังเป็นตัวทำนายความสำเร็จของการกระทำด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงมีแนวโน้มในการอธิบายความล้มเหลวว่า เนื่องมาจากการมีความพยายามไม่เพียงพอหรือเกิดจากสภาพการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย แต่บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำจะอธิบายสาเหตุของความล้มเหลวของตนว่ามาจากการมีความสามารถต่ำ (Alden. 1986 ; McAuley, Duncan & McElroy. 1989 ; Grove. 1993 ; Silver, MitChell & Gist. 1995 ; citing Bandura. 1997 : 85)

1.3 การเลือกจดจำ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง มีผลจากการที่บุคคลเลือกจดจำการกระทำของตัวเอง โดยการเลือกจดจำจะช่วยเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเองมากขึ้น ถ้าบุคคลเลือกสังเกต จดจำ เฉพาะการกระทำที่เข้าประสบความสำเร็จ แต่หากบุคคลเลือกสังเกตจดจำการกระทำที่เป็นไปในทางลบ มักจะนำไปสู่ความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำด้วย

1.4 การเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาการบรรลุและการประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไข การเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาการบรรลุผลมีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเอง โดยบุคคลที่มีประสบการณ์ความล้มเหลวเป็นบางครั้งบางคราวไม่ต่อเนื่อง แต่มีการประเมินเปรียบเทียบกับผลการกระทำที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วมาปรับปรุงแก้ไข จะมีความโน้มเอียงในการเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเองมากกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ความสำเร็จในลักษณะที่ราบเรียบและไม่มีการประเมิน เปรียบเทียบกับผลที่เคยกระทำผ่านมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. การได้เห็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของผู้อื่น (Vicarious Experience) การที่บุคคลได้เห็นผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้บุคคลคิดว่าตนเองก็มีความสามารถเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ตนก็น่าจะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน บุคคลเหล่านี้จะโน้มน้าวตนเองให้เชื่อว่ามีความสามารถที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ ในทางตรงกันข้ามการที่บุคคลและเห็นคนที่มีความสามารถคล้ายคลึงกับตนประสบความล้มเหลวทั้งๆที่ได้พยายามเต็มที่ ก็อาจทำให้ขาดความมั่นใจในความสามารถของตนเองได้ ความเชื่อในความสามารถของตนเองที่ไม่ได้มาจากประสบการณ์ตรง จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่มีความแน่นอนและเปลี่ยนแปลงง่าย คือ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแบบที่เห็น ข่าวสารที่ได้จากการดูตัวแบบจะมีผลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความสามารถและการเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถของตนเองกับตัวแบบ หากกิจกรรมใดให้ข้อมูลที่ชัดเจนจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้ตรงกับความสามารถจริง แต่ในกรณีนี้ที่ข่าวสารให้ข้อมูลไม่ชัดเจนพอ บุคคลจะประเมินความสามารถไม่ตรงกับความเป็นจริง ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองควรมีลักษณะดังนี้

2.1 ความคล้ายคลึงกันของความสามารถ ปัจจัยความคล้ายคลึงของความสามารถของตัวแบบกับผู้สังเกตจะนำไปสู่การเพิ่มความเชื่อในความสามารถของผู้สังเกตได้ โดยตัวแบบที่มีความสามารถคล้ายคลึงสูงกว่าผู้สังเกตเล็กน้อยก็จะให้ข้อมูลที่ส่งผลต่อความเชื่อในความสามารถของผู้สังเกตอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (Festinger. 1954 ; Suls & Miller. 1977 ; Wood. 1989 ; citing Bandura. 1997 : 96) ส่วนตัวแบบที่มีความสามารถสูง หรือต่ำกว่าผู้สังเกตมากๆ จะให้ข้อมูลที่ส่งผลต่อความเชื่อในความสามารถของผู้สังเกตเพียงเล็กน้อย ได้มีการศึกษาถึงอิทธิพลของความคล้ายคลึงของความสามารถที่มีมาก่อนของตัวแบบกับผู้สังเกต โดยให้กลุ่มผู้สังเกต สังเกตการทำงานของตัวแบบ และผู้สังเกตจะได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความสามารถล่วงหน้าของตัวแบบว่า มีความสามารถเท่ากันกับตนหรือมากกว่าตน เมื่อตัวแบบประสบความสำเร็จในการทำงานเสมอๆ พบว่า ผู้สังเกตมีความเชื่อว่าตนมีความสามารถมากกว่าตัวแบบ และไม่ลดความพยายามลงแม้จะประสบความสำเร็จซ้ำ ในทางตรงกันข้ามผู้สังเกตที่เชื่อว่าตนมีความสามารถใกล้เคียงหรือต่ำกว่าตัวแบบจะเชื่อว่าตนมีความสามารถต่ำและมักทอดทิ้งง่ายเมื่อพบกับอุปสรรคหรือประสบความสำเร็จ (Brown & Inouye. 1987 ; citing Bandura. 1997 : 96) นอกจากนี้มีการเสนอว่าบุคคลจะใช้ความรู้เดิมในอดีตที่คล้ายคลึงกันมาเป็นตัวตัดสินความสามารถในสภาพการณ์ใหม่ของตน (Goethis & Darley. 1997 ; citing Bandura. 1997 : 97) ซึ่ง Bandura ได้โต้แย้งว่า หากเป็นดังเช่นที่กล่าวการกระทำเดิม สภาพแวดล้อมเดิมจะต้องเหมือนกันทุกประการกับการกระทำใหม่ และสภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นได้ยาก เขาจึงสรุปว่า ผู้สังเกตมักจะตัดสินความสามารถของตนจากการกระทำที่คล้ายคลึงกันในอดีต และจากความรู้ในการบรรลุความสำเร็จของตัวแบบในสภาพการณ์ใหม่ ดังเช่น การที่นักเรียนคนหนึ่งจะทราบว่าคะแนนวิชาเคมีของตนเป็นอย่างไร อาจพิจารณาจากคะแนนวิชาเคมีของเพื่อนคนที่เคยทำวิชาฟิสิกส์ได้คะแนนเท่าๆ กับตนว่าเป็นเท่าใด

2.2 ความคล้ายคลึงกันของคุณลักษณะ บุคคลมีการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของตน โดยเชื่อมโยงกับคุณลักษณะต่างๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับเศรษฐกิจและสังคม และเชื้อชาติ ของตัวแบบ ในการสังเกตตัวแบบนั้น หากตัวแบบมีความคล้ายคลึงในคุณลักษณะต่างๆ กับผู้สังเกตมาก เมื่อตัวแบบประสบความสำเร็จผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับปัญหา เชื่อว่าตนสามารถทำได้เช่นเดียวกับตัวแบบ นำไปสู่ความเชื่อในความสามารถของตนเองมากขึ้น ซึ่งแตกต่างกับตัวแบบที่มีคุณลักษณะแตกต่างจากผู้สังเกต แม้ตัวแบบจะประสบความสำเร็จในการทำงานก็ตาม แต่ผู้สังเกตจะมีความลังเลสงสัยในความสามารถของตนว่าจะสามารถทำงานให้สำเร็จได้หรือไม่

2.3 ความมากมายหลากหลายของตัวแบบ ในชีวิตจริงของคนเรา การประเมินความสามารถของตนไม่ได้มาจากตัวแบบคนเดียว แต่บุคคลจะมีการสังเกตตัวแบบที่มากมายหลากหลายออกไป และการตัดสินจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลากหลายนี้ย่อมเป็นข่าวสารในการประเมินความสามารถของตนได้ดีกว่าตัวแบบคนเดียว นั่นคือ พลังการชักจูงจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลากหลายจะช่วยเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเอง (Perry & Bussey. 1979 ; citing Bandura. 1997 : 99) นอกจากนี้การสังเกตการประสบความสำเร็จของตัวแบบที่มีความชำนาญในงานที่หลากหลาย จะช่วยให้บุคคลเพิ่มความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ของตนและการพัฒนาความสามารถมากขึ้นกว่าการสังเกตตัวแบบที่มีความชำนาญในงานเพียงอย่างเดียว (Schunk, Hanson & Cox. 1987 ; citing Bandura. 1997 : 99)

2.4 ความเชี่ยวชาญของตัวแบบ ตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน จะมีความสุขุมรอบคอบ มักทำงานได้อย่างไม่มีข้อผิดพลาด แต่ตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญมากนักในช่วงแรกๆ อาจมีความขลาดกลัว แต่ต่อมาจะค่อยๆ เอาชนะความยากของงาน โดยตัดสินใจใช้ความพยายามให้มากยิ่งขึ้น ซึ่ง

ผู้สังเกตจะได้รับประโยชน์จากการยืนยันในการใช้ความพยายามต่องานที่ยาก จากตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญนั้นมากกว่าตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญมาก (Kasdin, 1973 ; Meichebaum, 1971 ; citing Bandura, 1997 : 99) นอกจากข้อสรุปข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวแบบที่จะช่วยให้ผู้สังเกตเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนได้ดีกว่า คือ ตัวแบบที่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญเท่าใดนัก ผู้สังเกตที่ยังไม่แน่ใจในความสามารถของตน มักคิดว่าตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญความคล้ายคลึงกับตนมากกว่าตัวแบบที่เชี่ยวชาญแล้ว จึงมีแนวโน้มที่จะใช้ความอุตสาหะพยายามมากขึ้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จดังเช่นตัวแบบ

3. การชักชวนด้วยวาจา (Verbal Persuasion) เป็นความพยายามที่จะใช้ถ้อยคำชักชวนให้บุคคลเชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาทำ การชักชวนด้วยวาจาจะเป็นสิ่งที่มีส่วนช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคล เกิดความพยายามกระทำพฤติกรรมต่างๆให้สำเร็จ มีความเชื่อในความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลที่พูดชักชวนด้วย นั่นคือบุคคลที่จะมีอิทธิพลต่อการพูดให้ผู้อื่นคล้อยตามนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกชักชวนให้ความเชื่อถือว่าว่างใจ และมีความสำคัญต่อตัวเขา นอกจากนั้นสิ่งที่ผู้ชักชวนพูดจะต้องอยู่ในกรอบของความ เป็นจริงด้วย ผู้ที่ถูกโน้มน้าวให้เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำงานที่กำหนดให้สำเร็จลงได้ จะมีความพยายามมากกว่าคนที่มิได้รับการโน้มน้าว และจะสงสัยในความสามารถของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามการชักชวนด้วยวาจา นี้ไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือเกินความสามารถของบุคคล การชักชวนนั้นก็จะนำผู้ถูกชักชวนไปสู่ความล้มเหลว ส่งผลให้มีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำลงได้

4. สภาวะทางร่างกาย (Physiological State) ความเชื่อในความสามารถของบุคคลจะสูงหรือต่ำนั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับสภาวะทางร่างกายของบุคคลนั้นด้วย ในสภาวะที่ร่างกายเกิดความตื่นตัว ไม่สงบ เช่น เกิดความเครียด วิตกกังวล ตื่นเต้น อ่อนเพลีย หรืออยู่ในสภาพการณ์ที่ถูกกดดันหรือถูกกล่าวหาว่าดักเตือน มักจะทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำ

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองนั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายประการดังกล่าวมาแล้ว ทั้งจากประสบการณ์ส่วนตัว และอิทธิพลจากบุคคลอื่น ซึ่งความเชื่อในความสามารถของตนเอง อาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยก็ได้ ซึ่งความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองของบุคคลมากที่สุด

3.5 การวัดความเชื่อในความสามารถของตนเอง

จากแนวคิดของแบนดูราที่ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะ และจะประกอบไปด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย และมิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ จากมิติทั้ง 3 มิติของความเชื่อในความสามารถของตนเอง สามารถวัดความเชื่อในความสามารถของตนเองได้โดยจะต้องเกี่ยวข้องกับมิติทั้ง 3 นี้

ลีและบอบโก (Lee & Bobko, 1994 : 364-369) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความเชื่อในความสามารถของตนเองตามแนวทฤษฎีของแบนดูรา พบว่ามีวิธีการวัด 5 วิธีด้วยกันคือ

1. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (Self – Efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดความเชื่อในความสามารถของตนเองมากที่สุด วิธีการวัดทำได้โดยการถามผู้ตอบถึงความมั่นใจว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจากไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงมีความมั่นใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำได้ ใช้มาตราส่วนแบบอื่นๆ ก็ได้ เช่น จาก 0% ถึง 100% เป็นต้น

2. การวัดระดับความยาก (Self – Efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้วัดความเชื่อในความสามารถของตนเองรองลงมา วิธีการวัดจะทำได้โดยการถามผู้ตอบว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่ยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิด ใช่/ไม่ใช่ (yes/no scale) คำตอบ “ใช่”

จะมีคะแนน 1 คะแนน คำตอบ “ไม่ใช่” จะมีคะแนน 0 คะแนน ดังนั้นหากได้คะแนนสูงแสดงว่ามีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจและระดับความยาก โดยใช้ข้อคำถามเดียว แต่มีคำตอบแยกกันเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่/ไม่ใช่ ส่วนอีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าหรือใช้ประเมินเป็นร้อยละ การรวมคะแนนจะทำได้โดยการรวมคะแนนของความมั่นใจ เฉพาะข้อที่ผู้ตอบตอบว่า “ใช่” ในการวัดระดับความยาก สี่และบอบโก พบว่า การวัดแบบนี้ เป็นการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ แบนดูรา มากที่สุด

4. เป็นวิธีที่วัดความมั่นใจและระดับความยากเหมือนวิธีที่ 3 โดยมีข้อแตกต่างกันคือ แปลงคะแนนดิบ (raw score) ให้เป็นคะแนนมาตรฐาน z score

5. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ โดยใช้ข้อคำถามเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนด แล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น

การวัดความเชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม คะแนนที่ได้จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งบุคคลจะถูกขอให้ประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ

นอกจากนี้ยังมีวิธีวัดแบบอื่นๆ อีกจำนวนมากที่มีการนำมาใช้ วัดความเชื่อในความสามารถของตนเอง เช่น การใช้ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ โดยไม่ได้ให้ตอบในแง่ของความยากของการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น และระดับความมั่นใจในการทำงาน คำตอบจะเป็นการให้ประเมินค่าโดยใช้มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท ดังนั้นการวัดเหล่านี้จึงไม่ตรงตามแนวคิดที่แบนดูราได้เสนอไว้ในเรื่องการวัดระดับความยากของงาน และความมั่นใจที่จะปฏิบัติได้ที่ระดับความยากต่างๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความเชื่อในความสามารถของตนเองทำได้หลายวิธีโดยบุคคลจะต้องประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ว่าสามารถทำได้ดีเพียงใด คะแนนที่ได้จากการวัดจะเป็นตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานของบุคคล ฉะนั้นในการวัดจึงควรพยายามทำให้คะแนนความเชื่อในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานมากที่สุด เพื่อจะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในความสามารถของตนเอง

4.1งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเบิร์ต (Robert.1984 : 356-362) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพยายามในการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 42 คน ซึ่งเข้าร่วมโครงการวางแผนอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบวัดความเชื่อในความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบ PSAT(Preliminary Scholastic Aptitude Test) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA และการทดสอบไค-สแควร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงมีความเชื่อว่าจะได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงกว่า และใช้ความพยายามมากกว่านักศึกษาที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แฮกเกตต์และแคมเบล (Hackett and Campbell. 1987 : 203-215) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถของตนเองในการทำงาน ความสนใจในอาชีพและเพศกับการปฏิบัติงานที่มีความเป็นกลางทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น จากวิทยาลัย

ที่เปิดสอนทางด้านศิลปศาสตร์ในมิดเวสต์ (Midwest) จำนวน 92 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการผสมคำ ซึ่งทั้งแบบยากและแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสำรวจข้อมูลทางด้านการศึกษา แบบประเมินความเชื่อในความสามารถของตนเองและความสนใจในอาชีพ และแบบประเมินตนเองหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพที่เคยประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานสามารถทำนายความเชื่อในความสามารถของตนเองในการทำงานได้ กลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบความสำเร็จในการทำงานมีความเชื่อในความสามารถของตนเองในการทำงาน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบความล้มเหลวในการทำงาน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศมีอิทธิพลต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาโค และ ฮิวบา (Chako and Huba. 1991) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตร 2 ปี เพื่อการพัฒนา รูปแบบและการทดสอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 134 คน ผลการศึกษาพบว่าความเชื่อในความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการศึกษาในการเรียนทฤษฎีการพยาบาล

ลูซโซ (Luzzo.1995 : 61-66) ได้ศึกษาความเชื่อในความสามารถของตนเองและลักษณะความเชื่ออำนาจที่มีส่วนสัมพันธ์ในการทำนายพฤติกรรมทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมิดเวสต์ (Midwest) จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบวัดความเชื่อในความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (CDMSES : The Career Decision-Making Self-Efficacy Scale) แบบวัดลักษณะความเชื่ออำนาจในด้านอาชีพ (CLCS: The Career Locus of Control Scale) แบบวัดเจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และแบบวัดทักษะในการเลือกอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะความเชื่ออำนาจด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับ เจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมนชาคา (Menchaca. 1996 : 2881) ได้ศึกษาอิทธิพลของความเชื่อในความสามารถของตนเองที่มีต่อการตัดสินใจ และการวางแผนทางด้านการศึกษา และอาชีพ ของนักศึกษาระดับเกรด 12 ที่มีเชื้อชาติเม็กซิกัน-อเมริกัน จำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจภูมิหลัง แบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพ แบบประเมินความสนใจในอาชีพ แบบประเมินความคาดหวังทางอาชีพ แบบประเมินความสนใจในโปรแกรมการศึกษา แบบสอบถามโปรแกรมการศึกษา และแบบประเมินความเชื่อในความสามารถของตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความสัมพันธ์และการวิเคราะห์แบบถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับความเชื่อในความสามารถของตนเองและความสนใจในอาชีพ

โกล์เดนเบอร์ก และ วาสิว แมคแมสเตอร์ (Goldenberg & Iwasiw MacMaster. 1997) ได้ศึกษาความเชื่อในความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีโดยใช้ระบบพยาบาลพี่เลี้ยง พบว่า หลังการใช้ระบบพยาบาลพี่เลี้ยง ความเชื่อในความสามารถของตนเองทุกด้านในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพยาบาลพี่เลี้ยงจะมีความมั่นใจในบทบาทพยาบาลวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้น

ฟอร์ด กิลโบ (FordGilboe. 1997) ได้ศึกษาผลของอัตราการเปลี่ยนแปลงความเชื่อในความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี พบว่านักศึกษา

พยาบาลกลุ่มที่ได้ปฏิบัติด้วยตนเองโดยการเยี่ยมบ้าน มีความเชื่อในความสามารถของตนเองมากที่สุด และมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์จากการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ การได้รับคำแนะนำ ชี้แนะจากการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และจากการได้รับประสบการณ์มาก่อน

จากงานวิจัยในต่างประเทศสรุปได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับเจตคติ ทักษะ และความพยายามในการกระทำสิ่งต่างๆ และส่งผลต่อความสำเร็จในการกระทำของบุคคลทั้งขณะที่ ศึกษาและประกอบอาชีพ ซึ่งปัจจัยที่ทำนายความเชื่อในความสามารถของตนเองได้ ได้แก่ ประสบการณ์ ความคาดหวังทางอาชีพ

4.2 งานวิจัยในประเทศ

สิริวรรณ อัสกุล (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถในการทำงานที่กำหนดของ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการรับรู้ความสามารถในการทำงานที่กำหนดให้สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการรับรู้ความสามารถในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

นิตย์ บุษงามงคล และคณะ (2536 : 18-24) ได้ศึกษาการส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 206 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 103 คน ซึ่งได้รับการส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และกลุ่มควบคุม 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจองค์ประกอบในการเลือกอาชีพของนิตย์ บุษงามงคล ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.นักเรียนชายมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงกว่า นักเรียนหญิงในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือก ขณะที่นักเรียนหญิงมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเอง สูงกว่านักเรียนชายในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.นักเรียนในกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมีความสนใจ และความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกและอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.นักเรียนหญิงกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.เพศ เป็นตัวทำนายความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เพศ และอาชีพตามความใฝ่ฝันเป็นตัวทำนายความสนใจในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือก และเพศเป็นตัวทำนายความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 กรุงเทพมหานครจำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผล การเรียนภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประทีป จินนี้ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านการทำงานกับประสิทธิภาพการทำงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานและแบบวัดประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย วิเคราะห์ข้อมูลในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ ความสามารถของตนเองด้านการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบ หมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ยังได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการเตือนตนเองต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาที่มี คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานและคะแนนประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบ หมายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม และ t-test ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้ เทคนิคการเตือนตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานและประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้ รับมอบหมายช่วงการทดสอบหลังการทดลองสูงกว่าช่วง การทดสอบก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และนักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการเตือนตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานและ มีประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายช่วงการทดสอบหลังการทดลองสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยภายในประเทศสรุปได้ว่า ความเชื่อในความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการทำงานและความสำเร็จในการกระทำของบุคคล และสิ่งที่มีอิทธิพล ต่อความเชื่อในความสามารถของตนเอง ได้แก่ ทักษะ ประสบการณ์ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำ เจตคติ ต่อสิ่งนั้น ส่วนเพศ มีทั้งงานวิจัยที่พบและไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถ ของตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองเป็นสิ่งที่พัฒนาได้

5. ตัวแปรด้านบุคลิกภาพ

5.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกมล เวชยรรยรัตน์ (2529 : 219) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ แบบแผนพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป เป็นลักษณะรวมของบุคคลนั้น อัน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออก และลักษณะภายในของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคล ทั่วไป

ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard & Atkinson. 1967 : 462) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของ พฤติกรรมของเขา

แอลพอร์ต (ศิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์. 2535 : 52 ; อ้างอิงจาก Allport. 1980 : 234) ให้คำ จำกัดความของคำว่าบุคลิกภาพว่า เป็นหน่วยรวมของระบบทางร่างกายและจิตใจภายในตัวบุคคล ซึ่งบุคลิก ภาพนี้จะทำหน้าที่กำหนดลักษณะพฤติกรรมและความนึกคิดของบุคคลนั้น

ซินน์ (สฤตศักดิ์ เทียบฤทธิ์. 2539 : 8 ; อ้างอิงจาก Shinn. 1986) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ สิ่งที่ทำให้ตัวของเราเองมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัวเป็นวิถีแห่งความคิดและการกระทำ บุคลิกภาพรวมไปถึงลักษณะนิสัย พฤติกรรม อารมณ์และสภาพจิตใจ

กันยา สุวรรณแสง (2531. : 3) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง การรับรู้พฤติกรรม รวมทั้งหมดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งในสิ่งที่มองเห็นได้ เช่นพฤติกรรม และสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ความคิด ความสนใจ ซึ่งจะทำให้คนอื่นสามารถที่จะเข้าใจ และแยกแยะความแตกต่างของบุคคลนั้นจากคนทั่วไปได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่รวมอยู่ในตัวบุคคลที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมการแสดงออก เพื่อตอบสนองต่อ สถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง

5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีผิว ชนิดของโลหิต เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพสำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ คือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และแม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

อีริกสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959 ; 88-94) เชื่อว่าการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ มิได้หยุดแค่ในวัยเด็ก จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

5.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพของไอเซนค์ (Eysenck)

ไอเซนค์ (กัญญาวดี แสงงาม. 2543 : 21 ; อ้างอิงจาก Eysenck. 1969 : 40-41) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยลักษณะพฤติกรรม 4 ระดับ ซึ่งจัดระบบตามชั้นจากระดับต่ำสุด ถึงระดับสูงสุด โดยเริ่มจากระดับการตอบสนองเฉพาะอย่างแล้วรวมเป็นระดับการตอบสนองที่เป็นนิสัยแล้วการตอบสนองที่เป็นนิสัยคล้ายๆ กันจะรวมกลุ่มเป็นลักษณะนิสัยระดับสุดท้ายสูงสุด คือ ลักษณะนิสัยที่รวมกลุ่มจนเป็นบุคลิกภาพแบบต่างๆ

ระดับต่ำสุด คือ ระดับการตอบสนองเฉพาะอย่าง (Specific Responses) ใช้สัญลักษณ์ $SR_1, SR_2, \dots, SR_n$ พฤติกรรมในระดับนี้ คือ การแสดงออก (Act) ต่างๆ ได้แก่ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมระดับนี้สามารถสังเกตได้ และพฤติกรรมอาจเป็นลักษณะ (Characteristic) ของบุคคลหรือไม่ก็ได้ เช่น การพูด การฟัง ไปเที่ยว เป็นต้น

ระดับที่สอง คือ ระดับการตอบสนองที่เป็นนิสัย (Habitual Responses) ใช้สัญลักษณ์ $HR_1, HR_2, \dots, HR_n$ พฤติกรรมในระดับนี้ คือ การตอบสนองเฉพาะอย่าง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นภายใต้เหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ถ้าสถานการณ์ในชีวิตประจำวันเกิดขึ้นซ้ำเดิมบุคคลจะแสดงปฏิกิริยาในลักษณะคล้ายคลึงกับปฏิกิริยาเดิม เช่น ชอบพูดมากกว่าฟัง ชอบไปงานสังสรรค์ เป็นต้น

ระดับที่สาม คือ ระดับลักษณะนิสัย (Traits) ใช้สัญลักษณ์ $T_1, T_2, \dots, T_n$ เป็นการตอบสนองที่มีระเบียบ และมีความคงเส้นคงวา ลักษณะนิสัยนี้เกิดจากการจัดระบบของนิสัยหลายๆ กลุ่มที่แสดงออกเป็นแบบเดียวกัน ได้แก่ การเข้าสังคม (Sociability) มีชีวิตชีวา (Liveliness) ชอบความตื่นเต้น (Excitability) ชอบกิจกรรม (Activity) มีความหุนหันและใจเร็ว (Impulsiveness)

ระดับสูงสุด คือ ระดับรูปแบบของบุคลิกภาพ (Types) เป็นแบบของบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งจัดระบบมาจากลักษณะนิสัยของบุคคล สำหรับในภาพประกอบ 4 คือ ตัวแปรบุคลิกภาพแสดงตัว

ไอเซนค์ (ถวัลย์ เนียมทรัพย์, 2536 : 18-19 ; อ้างอิงจาก Eysenck, 1964) ได้สร้างทฤษฎีบุคลิกภาพโดยการสังเกตลักษณะนิสัยของกลุ่มประชากร และนำลักษณะที่แตกต่างกันมาหาความสัมพันธ์โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 มิติ มิติหนึ่งเป็นบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว (Introversion-Extraversion) และอีกมิติหนึ่งเป็นบุคลิกภาพหวั่นไหว-มั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism-Stability) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (Introversion-Extraversion)

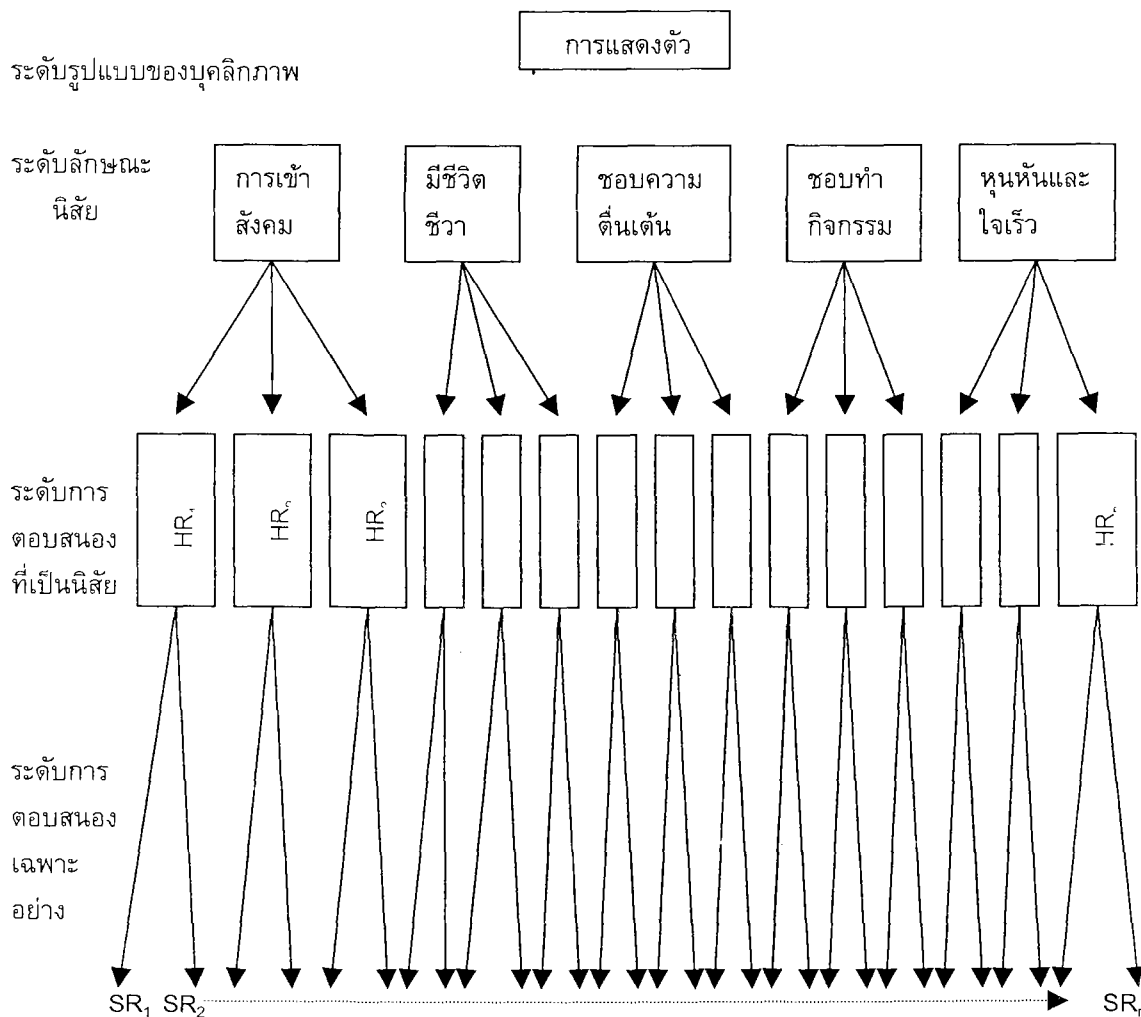
1.1 บุคลิกภาพเก็บตัว มีลักษณะเงียบเฉย ไม่ชอบสังคมกับผู้อื่น มองปัญหาเข้าสู่ตนเอง ชอบอ่าน และค้นคว้าคนเดียวมากกว่าการสังคมกับผู้อื่น สนทนากับคนยาก ดำเนินชีวิตประจำวัน ด้วยความเคร่งขรึม และชอบความมีระเบียบเรียบร้อยในชีวิต ควบคุมความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจไว้มาก ไม่ใคร่แสดงกริยา ก้าวร้าวออกตรงๆ และพื้นอารมณ์ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ดุน่าเชื่อถือ บางครั้งมองเห็นแต่ในแง่ร้าย ยึดถือแบบมาตรฐาน จรรยาบรรณของสังคมมาก

1.2 บุคลิกภาพแสดงตัว มีลักษณะน่าคบ เป็นมิตร มีธยาศัยไมตรี ชอบงานสังคม มีเพื่อนมากอยากพูดคุยกับคนอื่น ๆ ด้วย ไม่ชอบอ่านหนังสือหรือค้นคว้าด้วยตนเองคนเดียว ชอบทำกิจกรรมที่ทำให้ตื่นเต้น ชอบเสี่ยง อดทนต่อสถานการณ์ โดยทั่วไปค่อนข้างผลุนผลัน ชอบแสดงตกลงขบขันให้เกิดการหัวเราะขึ้น พร้อมทั้งจะได้ตอบเสมอ ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ไม่มีความกังวล มีความสุขใจ ชอบความสะดวกสบาย มักมองโลกในแง่ดี และชอบสนุกสนานร่าเริง มีแนวโน้มที่จะแสดงความก้าวร้าวและความไม่พอใจออกมาง่าย ไม่สามารถเก็บความรู้สึกพอใจไว้ได้มาก และไม่ใช่ว่าจะดุน่าเชื่อถืออยู่เสมอ

2. บุคลิกภาพหวั่นไหว – มั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism – Stability) ได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

2.1 บุคลิกภาพหวั่นไหวทางอารมณ์ เป็นลักษณะของบุคคลที่มักจะเชื่อมโยงความวิตกกังวลเข้ากับสิ่งเร้าที่เป็นกลางรู้สึกวิตกกังวลต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น แม้ในสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย

2.2 บุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์ เป็นลักษณะการแสดงออกที่มีอารมณ์เยือกเย็นและมีสุขภาพจิตดี คือ มีสุขภาพของอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ดี รวมทั้งมีการปรับตัวอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ดี

ภาพประกอบ 4 การจัดระดับชั้นของบคลิกภาพแสดงตัว (ดัดแปลงมาจาก Eysenck. 1969 : 40)

จากการศึกษาทฤษฎีบุคลิกภาพของไอเซนค (Eysenck) ทั้งหมดนี้สรุปได้ว่าไอเซนค (Eysenck) ได้วิเคราะห์รวบรวมลักษณะพฤติกรรมของบุคคลเริ่มตั้งแต่จุดเล็กสุดจนถึงสรุปเป็นแบบเฉพาะของบุคลิกภาพได้ คือ จากการตอบสนองเฉพาะอย่าง (Specific Responses) การตอบสนองที่เป็นนิสัย (Habitual Responses) และลักษณะนิสัย (Traits) ขึ้นเป็นรูปแบบบุคลิกภาพ (Types) และพบว่าลักษณะสำคัญของบุคลิกภาพจะเข้าใจได้จาก 2 มิติ คือ บุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว (Introversion-Extraversion) และบุคลิกภาพหวั่นไหว-มั่นคงทางอารมณ์ (Neuroticism-Stability) ทั้ง 2 มิติเป็นอิสระต่อกัน ก่อให้เกิดบุคลิกภาพพื้นฐานได้ 4 แบบ คือ

1. บุคลิกภาพแสดงตัว-บุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์ (Extraversion-Stability) มีลักษณะนิสัยเปิดเผย ให้ความร่วมมือ ใจกว้าง มีชีวิตชีวา ชอบนำกลุ่ม
2. บุคลิกภาพแสดงตัว-บุคลิกภาพหวั่นไหวทางอารมณ์ (Extraversion-Neuroticism) มีลักษณะชอบทำกิจกรรม ก้าวร้าว ฉุนเฉียว ตื่นเต้นง่าย
3. บุคลิกภาพเก็บตัว-บุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์ (Introversion-Stability) มีลักษณะยอมตามควบคุมตัวเองได้ดี รักสงบ
4. บุคลิกภาพเก็บตัว-บุคลิกภาพหวั่นไหวทางอารมณ์ (Introversion-Neuroticism) มีลักษณะ

เก็บตัว คิดในแง่ร้าย ไม่ยืดหยุ่น

บุคลิกภาพทั้ง 4 แบบดังกล่าวข้างต้นนี้สามารถที่จะสังเกตและวัดได้ ดังจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำๆกันของบุคคลจะก่อรูปขึ้นเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ซึ่งปรากฏให้บุคคลอื่นเห็น และสามารถวัดได้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษา เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และบุคลิกภาพหัวไหว-มั่นคงทางอารมณ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพกับการปฏิบัติงานมีเพียงเล็กน้อย ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้

ลินน์ (สุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์. 2539 : 18 ; อ้างอิงจาก Lynn. 1959) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการแสดงตัวและลักษณะทางประสาทกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และลักษณะทางอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้ที่มีการเรียนดีได้คะแนนด้านอารมณ์อ่อนไหวสูง และการแสดงตัวต่ำ

ลินน์และกอร์ดอน (สมหทัย ประสมศรี. 2541 : 27-28 ; อ้างอิงจาก Lynn and Gordon. 1961 : 194-203) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ และอาการทางประสาทกับเชาว์ปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แบบทดสอบของราเวน (Raven' s Progressive Matrices) วัดเชาว์ปัญญา และใช้แบบทดสอบ MPI วัดลักษณะเก็บตัว และแสดงตัวกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอ็กซ์เตอร์ จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวไม่มีความสัมพันธ์กับเชาว์ปัญญา และพบว่าในสภาพการทำงานที่ต้องมีการตอบสนองตามเงื่อนไขและใช้ความสนใจมาก ๆ นั้น นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวจะทำได้ดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว แม้ว่านักศึกษาประเภทเก็บตัวจะทำได้ช้ากว่าแต่ก็ถูกต้องกว่า ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว

ซาเวจ (สมหทัย ประสมศรี. 2541 : 30 ; อ้างอิงจาก Savage. 1970 : 251-253) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว และลักษณะทางอารมณ์และอาการทางประสาท กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายหญิง ของมหาวิทยาลัยนิวอิงแลนด์ จำนวน 180 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม ตามลำดับของระดับการเรียน และประเมินระดับการแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์โดยใช้แบบทดสอบ MPI ผลการศึกษาพบว่าลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ และอาการทางประสาทมีความสัมพันธ์กันในทางลบ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว

โอ คอนเนอร์ (สุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์. 2539 : 18 ; อ้างอิงจาก O' Connor. 1993) ได้ศึกษาการใช้แบบวัดบุคลิกภาพ MBTI ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาและการปฏิบัติงานด้านการทหารในโรงเรียนนายร้อยโคสท์การ์ด สหรัฐอเมริกา จำนวน 110 คน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการทหารของนักเรียนนายร้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากงานวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมาแล้ว ในประเทศไทยก็ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพในมิติการเก็บตัว-แสดงตัว ซึ่งได้ผลการศึกษาเช่นเดียวกับงานวิจัยในต่างประเทศ ดังจะได้นำเสนอต่อไป

6.2 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ดังนี้

อุไร สิงโต (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบทดสอบ MPI และมาตรฐานค่าจากครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ การหาระดับความสัมพันธ์แบบ Contingency Coefficient การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองชั้น และการทดสอบรายคู่โดยวิธีนิวแมน-คูลส์ ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .26 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพการแสดงตัว – การเก็บตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยการสาธารณสุขสุนทรินทร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบวัดบุคลิกภาพ เอ็ม บี ที ไอ โดยแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 4 หมวด คือ หมวดการแสดงตัว หรือการเก็บตัว (Extrovert-Introvert, E-I) หมวดการรับสัมผัส หรือการคิดสังหรณ์ (Sensing-Intuition, S-N) หมวดความคิด หรือความรู้สึก (Thinking-Feeling, T-F) และหมวดการตัดสินใจหรือการรับรู้ (Judgment-Percept, J-P) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบไค-สแควร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและปานกลาง จะมีบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพเก็บตัว

ราศรี แก้วนพรัตน์ (2538 : 36-45) ศึกษาบุคลิกภาพต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน โดยเลือกพยาบาลกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI ซึ่ง สมทรง สุวรรณเลิศ และคณะได้แปลและเรียบเรียงขึ้นเป็นภาษาไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาลในด้านสัมพันธภาพ ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ และด้านระบบการบริหารงานพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นประเภทเก็บตัว-อารมณ์มั่นคง ร้อยละ 30.40 ประเภทแสดงออก-อารมณ์หวั่นไหว ร้อยละ 28.00 ประเภทแสดงออก-อารมณ์มั่นคง ร้อยละ 26.20 และประเภทเก็บตัว-อารมณ์หวั่นไหว ร้อยละ 15.50 ส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพการพยาบาลด้านสัมพันธภาพและด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.70 และ $\bar{X}$ = 3.61 ตามลำดับ) สำหรับด้านระบบบริหารการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.38) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลตามความคิดเห็นของพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแตกต่าง มีความแตกต่างกันทุกด้านได้แก่ ด้านสัมพันธภาพ ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ และด้านระบบการบริหารการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมหทัย ประสมศรี (2541 : บทคัดย่อ, 49) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันที่เรียนจากบทเรียนวิดีโอด้วยตนเอง ที่มีเสียงบรรยายต่างเพศกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนระยองวิทยาคมจำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วิดีทัศน์แบบเรียนด้วยตนเองที่มีเสียงบรรยายเพศชายและเพศหญิง แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 เรื่อง และแบบวัดเจตคติต่อเสียงบรรยาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 องค์ประกอบ (Two-Way Analysis of variance) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ผลการศึกษาพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และบุคลิกภาพแสดงตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยในต่างประเทศและภายในประเทศสรุปได้ว่า แม้จะมีงานวิจัยบางเรื่องพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ก็มียงานวิจัยหลายเรื่องพบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัว โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และผู้ที่มีผลการเรียนดีจะมีอารมณ์อ่อนไหวสูง นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วย และจากการที่งานพยาบาลเป็นงานบริการ และต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลหลายฝ่าย พยาบาลต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่ายและอารมณ์มั่นคง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และบุคลิกภาพหวั่นไหว-มั่นคงทางอารมณ์ ว่ามีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

7.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้หลายท่าน ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 43) กล่าวว่า เจตคติ เป็นความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ต่อสถานการณ์บางอย่างทั้งบุคคลหรือสิ่งของ

อนาตาสี (Anatasi. 1976 : 3) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบันต่างๆ เป็นต้น เจตคติไม่สามารถเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปหาได้จากพฤติกรรมภายนอกทั้งที่ต้องใช้ภาษา และไม่ต้องใช้ภาษา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) กล่าวว่า เจตคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

อารีย์ สุขก่องวารี (2537) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตใจ ความชอบ หรือไม่ชอบ ความรู้สึก อารมณ์ ความพอใจหรือไม่พอใจของบุคคล และมีแนวโน้มที่จะตอบสนองในทางสนับสนุน หรือต่อต้านของแต่ละบุคคล ที่มีต่อบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ต่างๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่บุคคลได้รับประสบการณ์จากสิ่งนั้นมาแล้ว เกิดเป็นความพร้อมทางจิตใจซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล

7.2 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านดังนี้

1.องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นด้วย

2.องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น

3.องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Behavioral Component) หมายถึงความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือ การยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความคิด หรือความรู้ ความรู้สึกและการแสดงออกของพฤติกรรม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเจตคติที่มีต่อวิชาชีพพยาบาลทั้ง 3 ด้าน

7.3 ลักษณะของเจตคติ

ส. วาสนา ประวาลพฤษย์ (2524 : 1) ได้สรุปลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ดังนี้

7.3.1 เจตคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งการเตรียมนี้เป็นการเตรียมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้

7.3.2 สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง เป็นลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ จะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยได้และบางครั้งไม่มีเหตุผล

7.3.3 เจตคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและเป็นการกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม

7.3.4 เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายเจตคติได้

7.3.5 เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีเจตคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้ด้วยหลายสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชื้อชาติปัญญา เป็นต้น

7.3.6 เจตคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ถ้าการเรียนรู้และประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป เจตคติก็อาจเปลี่ยนแปลงได้

7.4 ประโยชน์ของการวัดเจตคติ มีดังนี้

7.4.1 วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องจากเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมแสดงถึงระดับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น จึงสามารถใช้เป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใดด้วย การทราบถึงเจตคติของบุคคลจึงใช้ในการทำนายการกระทำของบุคคลได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม

7.4.2 วัดเพื่อหาทางป้องกัน บุคคลต่างๆ จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมย่อมเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆ คล้ายคลึงกัน ไม่เกิดการแตกแยก และในการประกอบอาชีพบางประเภท จำเป็นต้องใช้บุคคลที่มีเจตคติเหมาะสมมาปฏิบัติ จึงควรคัดเลือกคนจากเจตคติด้วย

7.4.3 วัดเพื่อหาทางแก้ไข ในการดำรงชีวิตหรือการร่วมกันในสังคม หากประชาชนมีเจตคติที่ไม่เหมาะสม เช่นด้านสุขภาพอนามัย หรือมีเจตคติที่แตกต่างกันมาก การรักษาสาธารณสมบัติ นักปฏิบัติทางสังคมควรจะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติของประชาชนให้เหมาะสมได้

7.4.4 วัดให้เข้าใจสาเหตุและผล เจตคติต่อสิ่งใดเปรียบเสมือนสาเหตุภายใน ซึ่งกำลังผลักดันให้บุคคลกระทำไปต่างๆ กัน ฉะนั้นการจะเข้าใจเหตุผลการกระทำจึงควรรู้ถึงเจตคติของบุคคลต่อเรื่องนั้นหรือในกรณีที่สาเหตุภายนอกมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล ก็ควรรู้ถึงเจตคติของบุคคลต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 5) กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก หรืออารมณ์ ความชอบหรือไม่ชอบ ความพอใจหรือไม่พอใจ และความพร้อมที่จะกระทำในทาง

บวกหรือลบที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล 3 ด้าน คือ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการทำงานกับผู้ป่วย ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ดังนี้

1. ด้านการยอมรับจากสังคม ได้แก่ การยอมรับจากบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพยาบาล ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการเงินเดือน
2. ด้านการทำงานกับผู้ป่วย ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในเรื่องการดูแล ให้การพยาบาลในเรื่องต่างๆ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย ตลอดจนการรับผิดชอบต่อชีวิตผู้ป่วย
3. ด้านการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ได้แก่ การยอมรับจากพยาบาล แพทย์ ผู้ช่วยพยาบาล คนงาน

ดังนั้น เจตคติจึงเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้เจตคติเป็นสิ่งนามธรรมไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถทำนายหรืออธิบายโดยการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้นๆ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กันเตอร์ (Gunter. 1969 : 131-132) ได้ศึกษาการพัฒนาทัศนคติพยาบาล ในเรื่องเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล เพื่อเป็นประโยชน์ในการร่างหลักสูตรและจัดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 จำนวน 120 คน ในมหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่พอใจมากที่สุด ร้อยละ 50 นักศึกษาคิดจะลาออกจากวิทยาลัยพยาบาลในระหว่างที่เรียนปีที่ 2 ร้อยละ 29 และนักศึกษาที่ตั้งใจจะลาออกอย่างจริงจัง ร้อยละ 21

บราวน์, สวิฟท์ และโอเบอร์แมน (พัฒน์วดี เสรินทวัฒน์. 2527 : 18 ; อ้างอิงจาก Brown, Swift & Oberman. 1974 : 53-59) ได้ศึกษาเจตคติของนักศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาตรีที่มีต่องานพยาบาล ในมหาวิทยาลัยโอเรกอน เป็นการเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของ เดวิส และโอเลเซน ในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซึ่งทำการวิจัยในปี ค.ศ. 1960 และ 1962 ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าผลของการวิจัยจะเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรบ้าง เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจจะมีผลต่อค่านิยมและแนวความคิดของนักศึกษาพยาบาลได้ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐมีปรัชญาการศึกษาเหมือนกัน รับนักศึกษาที่มีประสบการณ์และความรู้เหมือนกัน โดยใช้วิธีการสำรวจแบบวัดความรู้สึกต่องานพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยโอเรกอนมีความเห็นสอดคล้องกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียดังนี้คือ งานพยาบาลเป็นงานหนัก ร้อยละ 91 เป็นงานซ้ำซากจำเจ ร้อยละ 89 เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่ดูแล ร้อยละ 87 และเป็นงานที่ต้องให้บริการแก่สังคม ร้อยละ 80 ตามลำดับ

แฮคเคทท์และเบทซ์ (Hackett and Betz. 1981 : 261-273) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตรวจสอบการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์กับผลการกระทำในวิชาคณิตศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ บทบาททางเพศ การวางแผนเลือกอาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาปริญญาตรีสาขาจิตวิทยา จำนวน 262 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ ($r=0.44^{***}$ $p<.001$) และทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($r=0.44-0.57^{***}$)

$p < .001$)

บิคคาร์ เจมส์และอิงวาร์ (Bikkar, James and Ingvar. 1993 : 41-43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 225 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.24-0.40 ($*p < .05$) และทักษะคิดต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.30-0.39 ($*p < .05$)

ซินเทีย ชาร์ลและเจมส์ (Cynthia, Charles and James. 1997 : 163-171) ได้ศึกษาความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพยาบาล พบว่า ทักษะคิดต่อวิชาชีพในทางบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา หงษ์ภู (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.235 และนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทร์เพ็ญ ธนาสุภกรกุล (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 580 คน ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.4149

สมสุข ดิลกสกุลชัย (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงานของพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมบัติ พันธุ์คง (2534 : 19-25) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2532 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2535 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2532 จำนวนเมื่อแรกเข้าศึกษา 170 คน ผลการศึกษาโครงการระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ปีการศึกษา 2532- เดือนพฤษภาคม ปีการศึกษา 2533 พบว่า นักศึกษาเลือกศึกษาวิชาชีพพยาบาลประกอบด้วยเหตุผล 2 ข้อ คือ มีใจรักที่เป็นพยาบาล และหางานทำได้ง่ายมากที่สุด รองลงมาคือ มีใจรักที่จะเป็นพยาบาลและบิดามารดาต้องการ และนักศึกษาไม่มีใจรัก แต่ไม่รังเกียจที่จะเป็นพยาบาล ตามลำดับ ส่วนในด้านเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เมื่อแรกเข้าศึกษา และเมื่อสิ้นปีการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เมื่อแรกเข้าศึกษาดีกว่าเมื่อสิ้นปีการศึกษา และเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี

ความสัมพันธ์ทางลบกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเมื่อเข้าศึกษากับระดับเศรษฐฐานะของครอบครัวไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

อัจฉรา เตชขุน (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความพึงพอใจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานทางบวกอย่างมาก และพบว่าความพึงพอใจในงานสามารถทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 10.58

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2537 : 69) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลแตกต่างกันมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันด้วย

สุทิพร ไชยบุตร (2539 : 98-118) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความสามารถทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ที่มาจากระบบการศึกษาแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินอัตมโนทัศน์ของพยาบาล แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และแบบประเมินความสามารถทางการพยาบาลตามการรับรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test, F-test, สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสามารถทางการพยาบาลตามการรับรู้

จิราภรณ์ กุลสิทธิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาคณิตศาสตร์ด้วยตัวแปรด้าน การกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรด้านทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เป็นตัวทำนายอันดับสอง รองจากการรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์

9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

9.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรมหรือจากการสอน และสามารถตรวจวัดได้

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 3) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการเรียนซึ่งมีวิธีการประเมินผลหลายวิธี ดังนี้

1. กระบวนการที่ได้จากแบบทดสอบ โดยใช้แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป (Published Achievement Test)

2. กระบวนการที่ได้จากเกรดเฉลี่ยของโรงเรียน (School Grade) โดยมีวิธีการหลายขั้นตอนในการรวบรวมคะแนน และช่วงเวลาที่ยาวนาน ซึ่งมีวิธีคิดโดยคำนวณได้จากผลรวมระหว่างผลคูณของหน่วยกิตกับระดับคะแนนของแต่ละวิชา หาค่าด้วยผลรวมของหน่วยกิตของทุกวิชาที่เรียนในเทอมนั้น ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป

มิลแมน และกรีน (กรมวิชาการ. 2536 : 21 ; อ้างอิงจาก Millman & Greene. 1989) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ปริมาณและลักษณะของความรู้ในสาขาวิชาที่บุคคลได้รับ ลักษณะการจัดองค์

ประกอบและโครงสร้างของความรู้ และการใช้ประโยชน์โครงสร้างของความรู้ ในการแก้ปัญหา ในการคิดเชิงสร้างสรรค์ ในการประเมินความน่าเชื่อถือของข้ออ้างและในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

อภิญา เจิมประไพ (2538 : 21) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถแสดงออกซึ่งความสำเร็จของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ใดๆ ซึ่งสามารถวัดด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือความสามารถของบุคคล อันได้มาจากการเรียนรู้และความสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและศึกษาต่อไปได้ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

9.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจอย่างมากในวงการศึกษาก็ได้มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ เพราะประสิทธิภาพทางการศึกษานั้นสามารถวัดได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงหรือต่ำ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวยังมีองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องดังนี้ (อุษา เชาวลิท. 2540 : 43-45 ; อ้างอิงจาก สุรัตน์ อังกูรวิโรจน์. 2532 : 4-6)

1. ความรับผิดชอบ เกิดจากการที่บุคคลมีความสำนึกถึงภาระหน้าที่ว่าตนนั้นจะต้องรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ตนเป็นอยู่ การที่บุคคลมีความรับผิดชอบย่อมจะช่วยให้การทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้เป้าหมายของการศึกษา จึงต้องการให้นักศึกษามีการพัฒนาเพื่อให้มีความรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

2. ความวิตกกังวล เกิดจากความขัดแย้งระหว่าง ความต้องการทางสังคมตามมาตรฐานกับความต้องการทางสังคม ความวิตกกังวลเล็กน้อยจะช่วยให้มีแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แต่ถ้ามีมากเกินไปจะขัดความสามารถในการเรียนรู้ เพราะทำให้เกิดความเหนื่อยล้า และขัดขวางปฏิกิริยาของร่างกาย

3. อึดทนโน้ทนึ้น เนื่องจากบุคคลมีประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา อึดทนโน้ทนึ้นจึงมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. สภาพของระบบสถานศึกษา เนื่องจากจะต้องมีการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน การทำงานเป็นหมู่คณะ สถานภาพทางสังคมมีดีของนักศึกษาจึงมีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. นิสัยและเจตคติทางการเรียน มีอิทธิพลโดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้านักศึกษามีความรู้สึกรักหรือเจตคติที่ดีต่ออาจารย์ วิธีการสอนของอาจารย์ สถาบันการศึกษา และกระบวนการเรียนการสอนย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจ มานะพยายามตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ถ้ามีเจตคติไม่ดีต่ออาจารย์แล้ว ย่อมเป็นเหตุให้เกิดการเบื่อหน่ายในการเรียนทำให้ผลการเรียนตกต่ำด้วย

6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลต้องการความสำเร็จสูงขึ้น เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก

7. ความสนใจ เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบพอ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำกิจกรรมใดๆ เพื่อความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้อาจส่งผลต่อการที่บุคคลจะเลือก หรือทำสิ่งใดที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ ความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันจึงอาจเป็นตัวกำหนดทิศทางของความพยายามของนิสิตที่มีความสนใจในการเรียนย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีตามไปด้วย

8. องค์ประกอบเกี่ยวกับทางบ้าน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางบ้านในด้านที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น

9. กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ ได้แก่ อาจารย์ ผู้สอน ผู้เรียน โปรแกรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะตัวผู้เรียน หรือนักศึกษา อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเรียนการสอนไม่ว่าระดับใดก็ตาม จะดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่ออาจารย์ผู้สอนได้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ อนาสตาซิ (สนทยา เขมวิทน์. 2542 : 8 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1967 : 41-42) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factors) และองค์ประกอบที่ไม่ใช่ด้านสติปัญญา (Non-intellectual Factors) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ส่วน บลูม (สนทยา เขมวิทน์. 2542 : 8-9 ; อ้างอิงจาก Bloom. 1976 : 167-176) ได้ขยายแนวความคิดนี้ออกไปโดยแยกย่อยองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาเป็น 3 ตัวแปร ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive Entry Behavior) หมายถึง ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย ความถนัดและพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะทางด้านจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง สภาพการณ์ หรือแรงจูงใจที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน และลักษณะบุคลิกภาพ
3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพที่ผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนรู้ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อบกพร่อง และการรู้ผลสะท้อนกลับของการกระทำของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

10.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ซาเวจ (สมหทัย ประสมศรี. 2541 : 30 ; อ้างอิงจาก Savage. 1970 : 251-253) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว และลักษณะทางอารมณ์และอาการทางประสาท กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายหญิง ของมหาวิทยาลัยนิวอิงแลนด์ จำนวน 180 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม ตามลำดับของระดับการเรียน และประเมินระดับการแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ โดยใช้แบบทดสอบ MPI ผลการศึกษาพบว่าลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัวและลักษณะทางอารมณ์ และอาการทางประสาท มีความสัมพันธ์กันในทางลบ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว

โอ คอนเนอร์ (สุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์. 2539 : 18 ; อ้างอิงจาก O' Connor. 1993) ได้ศึกษาการใช้แบบวัดบุคลิกภาพ MBTI ทำนายผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาและการปฏิบัติงานด้านการทหารในโรงเรียนนายร้อย โคสท์การ์ด สหรัฐอเมริกา จำนวน 110 คน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการทหารของนักเรียนนายร้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพอร์รี่ (Perry. 1995 : 786) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของการปฏิบัติงานพยาบาล ได้แก่ การสนทนา การสังเกต การอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พยาบาลต้องมีความรู้ด้านการพยาบาลผู้ป่วย ดูแลผู้ป่วยในสถานบำบัดคล้ายบ้าน มีความรู้ด้านสุขภาพ ธรรมชาติของ

มนุษย์ สัมพันธภาพกับผู้ป่วย ความมีสติ ชีวิตและความตาย ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ การศึกษาต่อเนื่อง การสัมผัส ความเจ็บปวด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน จะมีได้ต่อเมื่อรับรองถึงคุณค่าของพยาบาลต่อผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง การรวมของลักษณะพิเศษเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการปฏิบัติงาน

10.2 งานวิจัยในประเทศ

ประกาย จิโรจน์กุล (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงผลของปัจจัยนำเข้าบางประการและสภาพการเรียนรู้การสอนต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในระบบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เน้นชุมชน กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 250 คน และอาจารย์ผู้สอนจำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์หลักสูตร แบบสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน แบบวัดสภาพการเรียนรู้การสอนตามการรับรู้ของอาจารย์ผู้สอน แบบวัดสภาพการเรียนรู้การสอนตามการรับรู้ของนักศึกษา และแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทุกด้าน

สมศรี สัจจะสกุลรัตน์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียน อัตมโนทัศน์สภาพแวดล้อมทางคลินิก กับความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ผลการเรียนรู้ในรูปคะแนนที่วิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1 2 และ 3 หรือการพยาบาลพื้นฐาน (ภาคทฤษฎี) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ในชั้นวิเคราะห์ทางเลือก

มณฑนา วรศักดิ์วุฒิพงษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถเชิงสืบสอบทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และความสามารถเชิงสืบสอบทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษาพยาบาลจำนวน 363 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถเชิงสืบสอบทางการพยาบาลในทางบวก ($r = .1745$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถของตนเอง บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และมีความสำคัญต่อการให้การพยาบาล ดังนั้นแนวทางที่จะปรับปรุงการสอนการให้การพยาบาล ให้นักศึกษาพยาบาลได้ให้การพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพกว่าเดิม จึงต้องอาศัยปัจจัยเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงเลือกปัจจัยทั้ง 4 ตัวนี้มาศึกษา คือ ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และคะแนนเฉลี่ยสะสมทางการเรียนภาคทฤษฎี เพื่อหาปัจจัยที่ดีที่สุดในการพยากรณ์การให้การพยาบาล และปัจจัยทั้ง 4 ตัวนี้เป็นคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาให้กับนักศึกษาพยาบาลได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2543 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมดจำนวน 607 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรายชื่อ วิทยาลัยในเขตภาคกลาง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และจำนวนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยพยาบาล	ประชากร (คน)	จำนวนที่เก็บได้ (คน)
บรมราชชนนี กรุงเทพฯ	154	108
บรมราชชนนี ราชบุรี	133	133
บรมราชชนนี พระพุทธบาท	119	101
บรมราชชนนี ชัยนาท	67	67
บรมราชชนนี ศรีธัญญา	80	75
บรมราชชนนี เพชรบุรี	123	123
รวม	676	607

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ประกอบด้วย

1. แบบประเมินในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล
3. แบบสอบถามบุคลิกภาพ
4. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ในการวิจัยครั้งนี้พิจารณาได้จากแบบประเมินในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยเป็นแบบประเมินของแต่ละวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งมีระบบของการให้คะแนนเป็นมาตรฐานในแนวเดียวกัน โดยมีอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน ในด้านการประเมินสภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล คะแนนที่ได้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4

2. แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังในผลลัพธ์

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล ซึ่งแบ่งเป็น ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี ปริญญาพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ได้แก่ข้อ 1 ถึงข้อ 19
- 2) ความคาดหวังในผลลัพธ์ ได้แก่ข้อ 20 ถึงข้อ 38

2.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จากข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 38 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ จำนวน 48 คนและวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ จำนวน 44 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้

คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ โดยใช้ t-test และเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้ในการวิจัย จำนวน 35 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.20 ถึง 13.00

2.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มี

อำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 2 มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

ตัวอย่างแบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ต้องการทราบระดับความมั่นใจในความสามารถของนักศึกษาพยาบาลในการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าในสถานการณ์ที่กำหนด ท่านมีความมั่นใจในความสามารถของตัวท่านว่าจะจัดการในการใช้กระบวนการพยาบาลได้มากน้อยเพียงใด จากนั้นขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

มีความมั่นใจมากที่สุด	หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้มากที่สุด
มีความมั่นใจมาก	หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้มาก
มีความมั่นใจปานกลาง	หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้ปานกลาง
มีความมั่นใจน้อย	หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้น้อย
ไม่มีความมั่นใจเลย	หมายถึง ท่านไม่สามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล

ข้อที่	ข้อความ	มั่นใจมากที่สุด	มั่นใจมาก	มั่นใจปานกลาง	มั่นใจน้อย	ไม่มั่นใจเลย
0	<u>ด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง</u> ข้าพเจ้ามั่นใจว่าข้าพเจ้าสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ป่วยจากคำบอกเล่าของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง					
0	<u>ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์</u> ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าข้าพเจ้าสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาการจากคำบอกเล่าของผู้ป่วยได้ครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จะทำให้ทราบปัญหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วย					

2.3 เกณฑ์การให้คะแนน ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล

ความมั่นใจ	คะแนน
มีความมั่นใจมากที่สุด	5
มีความมั่นใจมาก	4
มีความมั่นใจปานกลาง	3
มีความมั่นใจน้อย	2
ไม่มีความมั่นใจเลย	1

2.4 เกณฑ์การแปลความหมาย ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.24 หมายถึง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.25 – 3.74 หมายถึง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.75 – 5.00 หมายถึง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลสูง

3. แบบสอบถามบุคลิกภาพ

3.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพของไอเซนค (The Maudsley Personality Inventory ของ H.J. Eysenck โดยผู้วิจัยนำมาพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ บุคลิกภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี ปรินซิพนิพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ

การสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) บุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว
- 2) บุคลิกภาพห้วนใจ - มั่นคงทางอารมณ์

3.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จากข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 42 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสจ.ราชบุรี จำนวน 48 คนและวิทยาลัยพยาบาลสุพรรณบุรี จำนวน 44 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ โดยใช้ t-test และเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.10 ถึง 6.43

3.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 2 มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการถามความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่เกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำของท่านมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แต่ละข้อไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นค่อนข้างจะตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่าน
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
0	<u>-บุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว</u> ข้าพเจ้าชอบอยู่บ้านมากกว่าไปงานเลี้ยง					
00	สังสรรค์ที่หน้าเบื่อ					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีความสุข เมื่อไม่มีโอกาสพบเพื่อน ๆ					
0	<u>-บุคลิกภาพหัวนัใจ - มั่นคงทางอารมณ์</u> ข้าพเจ้าเป็นคนน้อยใจง่าย					
00	ข้าพเจ้าเป็นคนที่อารมณ์เครียด					

3.3 เกณฑ์การให้คะแนน บุคลิกภาพ

	ข้อคำถามเชิงบวก (คะแนน)	ข้อคำถามเชิงลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่จริง	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

3.4 เกณฑ์การแปลความหมาย บุคลิกภาพ

มิติด้านแสดงตัว	คะแนน 0 – 36	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว
	คะแนน 37	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพกลางๆ แนวโน้มเหมือนคนส่วนใหญ่
	คะแนน 38 – 75	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว
มิติด้านห่วงใยทางอารมณ์	คะแนน 0 – 36	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์
	คะแนน 37	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพกลางๆ แนวโน้มเหมือนคนส่วนใหญ่
	คะแนน 38 – 75	หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพห่วงใยทางอารมณ์

4. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

4.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล เป็นแบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของ ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535) โดยผู้วิจัยนำมาพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี ปริญญาณินท์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ

การสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ
2. ความรู้สึกต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ
3. แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ

4.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

4.2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และอาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จากข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

4.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี จำนวน 48 คนและวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี จำนวน 44 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ โดยใช้ t-test และเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้ในการวิจัย จำนวน 35 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.13 ถึง 9.78

4.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 2 มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

ตัวอย่างแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการถามความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่เกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำของท่านมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แต่ละข้อไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นค่อนข้างจะตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่าน

ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมาก

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
	1. ด้านการยอมรับจากสังคม					
	<u>องค์ประกอบด้านความคิด</u>					
0	วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติในสังคม					
00	พยาบาลเป็นอาชีพหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคม					
	<u>องค์ประกอบด้านความรู้สึก</u>					
0	ข้าพเจ้าชอบเป็นพยาบาล เพราะได้ช่วยเหลือผู้อื่น					
00	ข้าพเจ้าผิดหวังที่เรียนพยาบาล					
	<u>องค์ประกอบด้านพฤติกรรม</u>					
0	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเป็นพยาบาลที่เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม					
00	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนพยาบาลเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
	2. ด้านการปฏิบัติงาน					
	<u>องค์ประกอบด้านความคิด</u>					
0	ข้าพเจ้าต้องมีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยได้เหมาะสมกับโรค					
00	ข้าพเจ้าสามารถช่วยแก้ปัญหาให้ผู้ป่วยได้					
	<u>องค์ประกอบด้านความรู้สึก</u>					
0	ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้มีโอกาสในการให้การพยาบาลผู้ป่วย					
00	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
0	<u>องค์ประกอบด้านพฤติกรรม</u> ข้าพเจ้าให้การพยาบาลผู้ป่วยด้วยความรับผิดชอบ					
00	ข้าพเจ้าพยายามศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ๆเพื่อมาใช้ในการให้การพยาบาล					
	3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานผู้ป่วย และญาติ					
0	<u>องค์ประกอบด้านความคิด</u> ข้าพเจ้าต้องอาศัยความร่วมมือจากวิชาชีพอื่นในการดูแลผู้ป่วย					
00	ผู้ป่วยและญาติเห็นว่าพยาบาลเป็นเพียงผู้รับใช้แพทย์					
0	<u>องค์ประกอบด้านความรู้สึก</u> ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่อผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ					
00	ข้าพเจ้าตั้งใจที่ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วย					
0	<u>องค์ประกอบด้านพฤติกรรม</u> ข้าพเจ้าให้ความเป็นกันเองกับผู้ป่วยในขณะที่ให้การพยาบาล					
00	ข้าพเจ้าใช้กิริยา วาจาที่สุภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น					

4.2 เกณฑ์การให้คะแนน เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

	<u>ข้อคำถามเชิงบวก</u> (คะแนน)	<u>ข้อคำถามเชิงลบ</u> (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่จริง	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

4.3 การแปลความหมาย เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล มีดังนี้

คะแนน 1.00 - 2.24	หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลต่ำ
คะแนน 2.25 - 3.74	หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลปานกลาง
คะแนน 3.75 - 5.00	หมายถึง มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลสูง

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 676 ฉบับ ไปให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยมีหนังสือคำสั่งพร้อมแบบสอบถาม ส่งไปให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาพยาบาล และจัดเก็บส่งคืนเมื่อนักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบเรียบร้อยแล้วด้วยตัวผู้วิจัยเอง และมีบางส่วนส่งทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย โดยกำหนดเวลาในการเก็บส่งคืนซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 1 เดือนครึ่ง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 607 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.79 แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามต่าง ๆ นั้นมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (Statistical Package for Social Sciences for WINDOWS) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่
  - 1.1 ร้อยละ
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย
  - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล ด้านบุคลิกภาพ และด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยการทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t-test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 131-132)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล ด้านบุคลิกภาพ และด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125-126)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถิติที่ใช้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล ด้านบุคลิกภาพ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (Statistical Package for Social Sciences for WINDOWS)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายต่างๆ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
W	แทน	ค่าพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง
X_2	แทน	ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์
X_3	แทน	บุคลิกภาพด้านแสดงตัว
X_4	แทน	บุคลิกภาพวันไหว้ทางอารมณ์
X_5	แทน	เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
X_6	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี
Y	แทน	การให้การพยาบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และการให้การพยาบาลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าเสนอตามลำดับดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และการให้การพยาบาล
2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – moment Correlation Coefficient)
3. ผลการวิเคราะห์การค้นหาวัยการณที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. จำนวนและร้อยละของบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ข้อมูลแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลิกภาพนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

บุคลิกภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านแสดงตัว	598	98.51
ด้านเก็บตัว	9	1.48
ด้านหัวน้ใจทางอารมณ์	462	76.11
ด้านมั่นคงทางอารมณ์	145	23.88

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีบุคลิกภาพแสดงตัว จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.51 มีบุคลิกภาพเก็บตัว คิดเป็นร้อยละ 1.48 และมีบุคลิกภาพหัวน้าวทางอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 76.11 มีบุคลิกภาพมั่นคงทางอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 23.88

2. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 2 - 3

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมายของคะแนนเฉลี่ย
ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล	3.87	0.41	สูง
- ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง	3.73	0.39	ปานกลาง
- ความคาดหวังในผลลัพธ์	4.01	0.51	สูง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี	2.74	0.30	ปานกลาง
การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล	2.73	0.34	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลในระดับสูง โดยมีความคาดหวังในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเองในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังในผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	$\bar{x}$	S.D.	ความหมายของคะแนนเฉลี่ย
ความคิดต่อวิชาชีพพยาบาล	49.67	4.18	สูง
ด้านการยอมรับจากสังคม	17.90	1.89	สูง
ด้านการปฏิบัติงาน	17.00	1.72	สูง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ	14.76	1.97	สูง
ความรู้สึกรู้จักต่อวิชาชีพพยาบาล	44.64	5.54	สูง
ด้านการยอมรับจากสังคม	14.75	2.49	สูง
ด้านการปฏิบัติงาน	15.20	2.35	สูง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ	14.69	1.97	สูง
แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาล	44.90	4.33	สูง
ด้านการยอมรับจากสังคม	15.86	1.95	สูง
ด้านการปฏิบัติงาน	16.53	1.91	สูง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ	12.50	1.72	สูง
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	3.98	0.35	สูง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลในระดับสูง โดยมีความคิดต่อวิชาชีพพยาบาลในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติอยู่ในระดับสูง ความรู้สึกต่อวิชาชีพพยาบาลในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติอยู่ในระดับสูง และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาลในด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติอยู่ในระดับสูงด้วย

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผู้วิจัยนำค่าการวัดจากตัวแปรการณ์ที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 6 ตัว คือ ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ บุคลิกภาพด้านแสดงตัว บุคลิกภาพด้านหวั่นไหวทางอารมณ์ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี กับค่าการวัดจากตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การให้การ

พยาบาล (Y) โดยดูจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มาวิเคราะห์
หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถในการพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
ความเชื่อด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (X ₁)	1.000	0.638*	0.284*	-0.224*	0.443*	0.026	0.042
ความเชื่อด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ (X ₂)		1.000	0.268*	-0.199*	0.426*	0.125*	0.096*
บุคลิกภาพด้านแสดงตัว (X ₃)			1.000	-0.205*	0.413*	0.036	0.085*
บุคลิกภาพด้านไหวพริบทางอารมณ์ (X ₄)				1.000	-0.283*	-0.083*	-0.084*
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X ₅)					1.000	0.120*	0.154*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X ₆)						1.000	0.807*
การให้การพยาบาล (Y)							1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 18 คู่ และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาล มีค่าระหว่าง $-0.084 - 0.807$ โดยการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) ($r=0.807$) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) ($r=0.154$) ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ (X_2) ($r=0.096$) และบุคลิกภาพด้านแสดงตัว (X_3) ($r=0.085$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านหวั่นไหวทางอารมณ์ (X_4) ($r=-0.084$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเชื่อในความสามารถด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง(X_1) มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.042$)

4. ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยมีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยนำค่าการวัดจากตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง(X_1) ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ (X_2) บุคลิกภาพด้านแสดงตัว (X_3) บุคลิกภาพด้านหวั่นไหวทางอารมณ์ (X_4) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) กับ การให้การพยาบาล (Y) นำเข้าสมการถดถอยพหุคูณเพื่อจัดลำดับค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta Weight) ที่มีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป เพื่อนำเข้าวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และนำเข้า Stepwise อีกครั้ง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5 – 6

ตาราง 5 แสดงปัจจัยที่มีประสิทธิภาพเข้าสมการพยากรณ์การให้การพยาบาลที่เป็นตัวเกณฑ์

ลำดับที่	ปัจจัย	R	R ²	F
1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6)	0.807	0.652	1132.052*
2	เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5)	0.809	0.655	573.406*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี(X_6) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล(X_5) โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี(X_6) สามารถอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาล ได้ร้อยละ 65.20 เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล(X_5) เข้าด้วยกันแล้วประสิทธิภาพการอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาลเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 0.30 โดยปัจจัยทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาล ได้ ร้อยละ 65.50

ตาราง 6 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise เมื่อใช้การให้การพยาบาลเป็นตัวเกณฑ์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	46.530	23.265	573.406*
Residual	604	24.506	0.04057	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า การให้การพยาบาล มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี(X_6) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล(X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 7 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบ stepwise

ปัจจัย	b	SEb	B	t
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6)	0.900	0.027	0.800	33.248*
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5)	0.05584	0.023	0.058	2.407*
R	=	0.809		
R^2	=	0.655		
SE	=	0.112		
a	=	0.04296		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้ร้อยละ 65.50 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนดิบ

$$W = 0.04296 + 0.900 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.05584 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

สมการพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.800(\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.058 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อค้นหาคำวิจัยที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถพยากรณ์การให้การพยาบาล เพื่อพัฒนาความสามารถในการให้การพยาบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานพยาบาล และวิชาชีพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2543 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคกลาง จำนวน 6 วิทยาลัย สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมดจำนวน 607 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล
2. แบบสอบถามบุคลิกภาพ
3. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (Statistical Package for Social Sciences for WINDOWS) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา โดยให้การคำนวณ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ใช้ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) ($r = .807$) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) ($r = .154$) ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ (X_2) ($r = .096$) และบุคลิกภาพด้านแสดงตัว (X_3) ($r = .085$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านห่วงใยทางอารมณ์ (X_4) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ($r = -.084$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (X_1) มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .042$)
2. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ของการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้ร้อยละ 65.50
3. นำปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนดิบ

$$W = 0.04296 + 0.900 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.05584 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

สมการพยากรณ์ การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.800 (\text{ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี}) + 0.058 (\text{เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล})$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี (X_6) ($r = .807$) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล (X_5) ($r = .154$) ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ (X_2) ($r = .096$) และบุคลิกภาพด้านเก็บตัว – แสดงตัว (X_3) ($r = .085$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านห้วนใจ – มั่นคงทางอารมณ์ (X_4) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ($r = -.084$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (X_1) มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .042$)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี ซึ่งได้จากคะแนนการเรียนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักศึกษาพยาบาลได้รับความรู้ทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลและได้รับความสำเร็จในการเรียนทางด้านทฤษฎี นั่นคือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีที่ดีแล้วจะทำให้ให้นักศึกษาพยาบาลนั้นมีการให้การพยาบาลที่ดีด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการพยาบาลที่ดีนั้นมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการและเหตุผลของการให้การพยาบาล มั่นใจในการให้การพยาบาลที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่คณะอนุกรรมการการศึกษา และวิจัยทางการศึกษาพยาบาล (2533 : 1) ได้กล่าวว่า การศึกษาวิชาชีพพยาบาล เป็นการศึกษาที่ควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎี กับภาคปฏิบัติ ในการศึกษาภาคทฤษฎีจะทำให้เข้าใจภาคปฏิบัติมากขึ้น ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ประกาย จิโรจน์กุล (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงผลของปัจจัยนำเข้าบางประการและสภาพการเรียนการสอนต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในระบบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เน้นชุมชน กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 250 คน และอาจารย์ผู้สอนจำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์หลักสูตร แบบสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน แบบวัดสภาพการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของอาจารย์ผู้สอน แบบวัดสภาพการเรียนการสอนตามการรับรู้ของนักศึกษา และแบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางการพยาบาล

เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลทั้งในด้านการยอมรับจากสังคม การปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ อยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ประกอบด้วย ความคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ ความรู้สึกต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และ

ญาติ และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล มีการให้การพยาบาลที่ดีด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล จะทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลมีความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการยอมรับจากสังคม คือ เห็นว่าวิชาชีพพยาบาลมีประโยชน์ต่อสังคม มีความก้าวหน้า และเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคม อีกทั้งยังมีความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติงานดี นั่นคือเห็นว่าการพยาบาลต้องมีความรับผิดชอบ ต้องมีความรู้ และสามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยได้ดี นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพพยาบาลด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ นั่นคือเห็นว่าการพยาบาลต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ได้รับการยกย่องจากผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ และเห็นคุณค่าของงานพยาบาล มีความพร้อมทางจิตใจในการให้การพยาบาล ทำให้ทำงานพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะประสบปัญหาบ้างก็มีความพยายามในการแก้ปัญหาต่างๆ ดังที่ทัศน บัญทอง (2538: 186) กล่าวว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะงานค่อนข้างหนัก เกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของมนุษย์ ซึ่งต้องได้บุคคลที่มีเจตคติดี รักในวิชาชีพ มีความอดทน เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์จึงจะสามารถปฏิบัติภาระกิจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนา น้ำฝน (2524 : 48-51) ที่ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 และปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้แบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแบบวิธีของลิเคอร์ทจำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.93 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 และปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 และปีที่ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 มากกว่านักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 และเหตุผลที่ชักนำให้นักศึกษาพยาบาลเข้ามศึกษาในวิชาชีพพยาบาลมากที่สุดคือ สมัครใจมาเรียนเอง เพราะรักวิชาชีพพยาบาล ร้อยละ 35.31 รองลงมาคือเป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง ร้อยละ 31.76 และน้อยที่สุดคือสมัครเรียนตามเพื่อน ร้อยละ 1.38 และสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา เดชขุน (2535 : บทคัดย่อ) พบว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน และความพึงพอใจในงานสามารถทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 10.58

ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้ดีเพียงใด ประกอบด้วย ความคาดหวังในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังการให้การพยาบาล ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลมีความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเองอยู่ในระดับสูง โดยมีความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังการให้การพยาบาลอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเองด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลที่มีความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ของตนเองสูงจะมีการให้การพยาบาลที่ดีด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก ความเชื่อในความสามารถของตนเอง เกิดจากการที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วก็ตัดสินใจด้วยตนเองว่า มีความสามารถระดับใด ในการที่จะกระทำการ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้เสร็จสมบูรณ์

ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ดังที่แบนดูรา (ดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น. 2542 : 4 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1977 : 1986) ได้กล่าวว่าระดับความเชื่อในความสามารถของตนเอง ในแต่ละบุคคล จะเป็นแรงจูงใจภายในที่จะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง สอดคล้องกับอิวานส์ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 58 ; อ้างอิงจาก Evans. 1989) ที่กล่าวว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองจะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ และมีความเชื่อมั่นที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคาดหวังในผลลัพธ์ที่เกิดจากการให้การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัย สุขสบาย และพึงพอใจ ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาพยาบาลมีการให้การพยาบาลที่ดีด้วย ส่วนความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองในครั้งนี้มีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังในความสามารถของนักศึกษาพยาบาลไม่มีอิทธิพลต่อการให้การพยาบาล อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีคะแนนของความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูงที่ใกล้เคียงกันมากทำให้มีความแปรปรวนต่ำเมื่อนำมาคำนวณทางสถิติจึงมีความสัมพันธ์กับการให้การพยาบาลที่ต่ำ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วัทเทรา (Wahtera. 1991) ที่พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล นอกจากนี้ชาโคและฮูบา (Chako & Huba. 1991) พบว่า ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการศึกษาในการเรียนทฤษฎีการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

บุคลิกภาพ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า บุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงออก คือ มีลักษณะของนักศึกษาที่ร่าเริง ชอบความสนุกสนาน ชอบเข้าสังคม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบนำกลุ่ม เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลที่กำลังจะจบเป็นพยาบาลวิชาชีพใหม่ มีไฟแรง มีความกระตือรือร้นในการทำงานสูงมีความมุ่งหวังของวิชาชีพ จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลแสดงออกมาให้ปรากฏ นั่นคือปฏิบัติงานให้การพยาบาลที่น่าพึงพอใจแก่สังคม ต้องการช่วยเหลือผู้ป่วยให้พ้นความทุกข์ ความเจ็บป่วย ส่วนในมิติด้านอารมณ์ มีบุคลิกภาพหวนไหวทางอารมณ์ คือ มีลักษณะที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวคิดมาก วิตกกังวลต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นง่าย ซึ่งเป็นเพราะว่านักศึกษาพยาบาลมีวุฒิและประสบการณ์ยังน้อย อาจขาดความมั่นใจ และความสามารถในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่แน่ใจ กลัวจะทำงานผิดพลาด นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพด้านแสดงตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะแสดงตัว มีการให้การพยาบาลที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การทำงานพยาบาลเป็นงานให้บริการที่ต้องติดต่อกับผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ตลอดจนบุคคลในทีมสุขภาพที่มีความเกี่ยวข้อง นักศึกษาพยาบาลจึงต้องมีลักษณะชอบเข้าสังคม ร่าเริง ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เปิดเผย ซึ่งลักษณะเหล่านี้จะทำให้นักศึกษาพยาบาลติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างดี และมีแนวโน้มที่จะได้รับความร่วมมือสูงทั้งจากผู้ป่วย และญาติ และผู้ร่วมทีมสุขภาพทำให้เกิดความมั่นใจในการให้การพยาบาล และส่งผลให้มีการให้การพยาบาลที่ดีมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ไดเยอร์ (Dyer. 1972 : 294) พบว่า พยาบาลที่มีผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีคะแนนของบุคลิกภาพสูงกว่าพยาบาลที่มีผลงานน้อยกว่า ในด้านการแสดงตัวทางสังคม

ส่วนบุคลิกภาพมิติด้านความหวนไหวทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าลักษณะความหวนไหวทางอารมณ์ มี

อิทธิพลต่อการให้การพยาบาล คือ นักศึกษาพยาบาลที่มีความห่วงใยทางอารมณ์จะมีการให้การพยาบาลที่ไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลต้องให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีปัญหาเจ็บป่วยต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ อีกทั้งยังต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลหลายฝ่ายในทีมสุขภาพ เช่น แพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัด โภชนากร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพยาบาล เป็นต้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านอายุ การศึกษา สภาพครอบครัว และสภาวะอารมณ์ของแต่ละคน อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ ฉะนั้น นักศึกษาพยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง สุขุมใจเย็น ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้ดี มีสุขภาพจิตดี และปรับตัวได้ดี ซึ่งจะทำให้ร่วมงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และทำให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการให้ความช่วยเหลือต่อไป ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ราศรี แก้วนพรัตน์ (3538 : 44) พบว่า พยาบาลที่มีบุคลิกภาพแสดงออก- อารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการด้านสัมพันธภาพ ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ และด้านบริหารบริการพยาบาลสูงกว่าบุคลิกภาพประเภทอื่น

2. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 65.50 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี เป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นอันดับแรก เนื่องจากการศึกษาวิชาชีพพยาบาล จะมีทั้งการศึกษภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ดังนั้นความรู้ทางภาคทฤษฎีจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาพยาบาลสามารถให้การพยาบาลได้อย่างถูกต้อง นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีที่ดี ย่อมแสดงว่านักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในการให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลเป็นอย่างดี ซึ่งการมีพื้นฐานของความรู้เป็นอย่างดีทำให้เกิดความมั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการให้การพยาบาลสูง ส่งผลต่อการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้การพยาบาลในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล นั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีที่ดี คือมีความรู้ทางการพยาบาลแล้วจะมีการให้การพยาบาลที่ดีด้วย สอดคล้องกับคณะอนุกรรมการการศึกษา และวิจัยทางการศึกษาพยาบาล (2533 : 1) ได้กล่าวว่า การศึกษาวิชาชีพพยาบาล เป็นการศึกษาที่ควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎี กับภาคปฏิบัติ ในการศึกษาภาคทฤษฎีจะทำให้เข้าใจภาคปฏิบัติมากขึ้น

เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล เป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นอันดับ 2 เนื่องจากเจตคติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งคนในสังคมส่วนใหญ่จะมองว่า วิชาชีพพยาบาลมีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความสนใจ ความเชื่อถือ และการยอมรับ ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล การที่นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลจะทำให้ นักศึกษาพยาบาลมีความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย เห็นคุณค่าของการให้การพยาบาลว่ามีความสำคัญในการช่วยเหลือให้ผู้ป่วยมีชีวิตรอดปลอดภัย มีความสุขสบายทั้งทางร่างกาย และจิตใจ แม้จะมีอุปสรรคในการให้การพยาบาล แต่ถ้ามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลแล้ว จะทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความพร้อมทางจิตใจในการให้การพยาบาล มีความมั่นใจในการให้การพยาบาล ส่งผลต่อการให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล และบุคลิกภาพ ไม่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลได้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลมีคะแนนของแบบทดสอบดังกล่าวอยู่ในระดับใกล้เคียง

เคียงกันมากเพราะเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นชั้นปีที่มีความพร้อม และเชื่อว่าตนเองจะต้องไปเป็นพยาบาลวิชาชีพต่อไปได้เมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ไม่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้ ซึ่งทำให้ตัวแปรพยากรณ์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเองสูง นอกจากนี้ตัวแปรเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ในการฝึก หรือผลการปฏิบัติการให้การพยาบาล มักจะเป็นปัจจัยที่ซับซ้อน มีความแปรปรวนของส่วนต่างๆหลายส่วน เมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์มากเท่าใด จะทำให้ไม่สามารถเข้าสมการพยากรณ์ได้ซึ่ง กิลฟอร์ด และฟริชเตอร์ (สวีสต์ ประทุมราช. 2526 : 519 ; อ้างอิงจาก Guilford & Fruchter. 1973) ได้กล่าวว่า สหสัมพันธ์พหุคูณจะเพิ่มขึ้นเมื่อ ขนาดของ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระเพิ่ม และเมื่อขนาดของสหสัมพันธ์ระหว่างกัน ของตัวแปรอิสระลดลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคกลาง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเองด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ บุคลิกภาพด้านแสดงตัว และบุคลิกภาพด้านความห่วงใยทางอารมณ์ โดยเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ดังนั้นผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกหรือพัฒนาบุคลากรด้านการพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 ควรคัดเลือกนักศึกษาเพื่อศึกษาพยาบาล โดยพิจารณาคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่

1.1.1 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่แรก และเมื่อได้ให้ความรู้ทางการพยาบาลแล้วย่อมทำให้นักศึกษานั้น จบไปเป็นพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป

1.1.2 มีบุคลิกภาพลักษณะแสดงตัว และมีความมั่นคงทางอารมณ์

1.2 ด้านการพัฒนา ผู้บริหารควรส่งเสริมดังนี้

1.2.1 จัดโครงการส่งเสริมบุคลิกภาพด้านอารมณ์ เพื่อให้ให้นักศึกษาพยาบาลมีความมั่นคงทางอารมณ์มากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 จัดอบรม หรือการสอนเสริมเพื่อให้ได้รับความรู้ และเพิ่มทักษะในการให้การพยาบาลมากขึ้น

1.2.3 พัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีความเชื่อในความสามารถของตนเอง เพราะถึงอย่างไรก็ตาม ความเชื่อในความสามารถของตนเองยังมีความจำเป็นและสำคัญในทางปฏิบัติ เนื่องจากการที่นักศึกษาพยาบาลจะให้การพยาบาลได้ดีนั้นต้องอาศัยความเชื่อว่าตนเองสามารถทำได้ด้วย ถึงแม้ว่าทางสถิติในการศึกษาครั้งนี้จะไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนการให้การพยาบาลได้ อาจเนื่องมาจาก มีความใกล้เคียงกันของคะแนนความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เป็นชั้นปีที่มีความพร้อมที่สุดและเชื่อว่าตนเองจะต้องเป็นพยาบาลวิชาชีพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี และเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลที่สามารถพยากรณ์การให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลไปทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาหาวิธีที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการให้การพยาบาล

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการให้การพยาบาลของพยาบาลประจำการ หรือนักศึกษาพยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยเอกชน

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เทอมสุดท้ายซึ่งเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่นักศึกษาพยาบาลเตรียมตัวจบพร้อมที่จะเป็นพยาบาลวิชาชีพ ฉะนั้นจึงมีความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลอยู่ในระดับสูง และความเชื่อในความสามารถของนักศึกษาพยาบาลมีค่าใกล้เคียงกันมาก และการกระจายของค่าความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลต่ำ เมื่อนำค่าความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลมาคำนวณทางสถิติจึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่มีการกระจายของข้อมูลสูง และมีความแปรปรวนกว้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวัง
ในผลการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กัญญาวดี แสงงาม. (2543). การศึกษาการเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะ
แนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2531). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ. (2537). ผลของการเสริมแรงทางบวกในการสอนการคิดต่อความรู้และความสามารถ
ของนักศึกษาพยาบาลในการแก้ปัญหาสุขภาพมารดา และทารกแรกเกิดในชุมชน. วิทยานิพนธ์.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิษฐา สุวรรณดิษฐ์. (2533). ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต และดวงกมล เวชยรรยงรัตน์. (2529). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- จันทร์เพ็ญ ธนาศุกรกุล. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ความคิด
สร้างสรรค์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนัก
ศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตพัฒน์ สงบกาย. (2533). ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงวดี สังข์บอล. (2540). "การศึกษาภาคปฏิบัติในการศึกษาพยาบาล," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ประเด็นและแนวโน้มทางการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- ดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น. (2542). ผลของการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของ
ตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ (การพยาบาล
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เดือนใจ สินอำไพสิทธิ์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษา
พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

- ศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวัลย์ เนียมทรัพย์. (2536). การพัฒนาแบบสำรวจบุคลิกภาพ EPI เพื่อการคัดเลือกพนักงานระดับ
อาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาศ บุญทอง. (2538). "พยาบาลกับการพัฒนาบุคลิกภาพ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์
วิชาชีพการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- นันทนา น้ำฝน และคณะ. (2524). "การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1
และปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข," ใน รายงานประกอบการศึกษาวิชา
Fundamental of Behavior Research. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นิตย บุษงามงคล, นงลักษณ์ การประกอบดี และปราณี รักไทยแสนหวี. (2536). "การส่งเสริมความเชื่อใน
ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปลายในจังหวัดขอนแก่น," ใน
วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. 4(1) : 18-24.
- ประทีป จิน๊ะ. (2539). รายงานการวิจัยผลของการเตือนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนที่ส่งผลต่อการ
เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- ประพิศ จันทรพิศ. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมในสังคมกับความพอใจใน
ชีวิตของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประพิน วัฒนกิจ. (2536). การพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : พีระพริษา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา. (2536). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักทางการศึกษา
พยาบาล. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2522). การวางแผนการพยาบาล : การปฏิบัติการพยาบาล แนววิทยาศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยเซชม.
- พวงเพ็ญ ชูณหปราณ. (2533). การพัฒนารูปแบบการสอนในคลินิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้
ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พัฒน์วดี เสรินทร์วัฒน์. (2527). ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล และพยาบาลโรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พิกุล พรหมปัญญา. (2522). ปัญหาการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล

- นอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย นักศึกษาปี 2 ปี 3 วิทยาลัยกองทัพบก เกื้อการุณย์กลาง วิทยาลัยพยาบาลสำนักงานใหญ่กรมตำรวจ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญภา แดงด้อมยุทธ์. (2539). ผลของการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฟาริดา อิบราฮิม. (2541). นิเทศวิชาชีพและวริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์.
- ภรต โทนแก้ว และศิริพร ภาณุเรืองรัมย์. (2534). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย). ยะลา : วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้.
- มณฑนา วรศักดิ์วุฒพงษ์. (2539). การศึกษาปัจจัยที่มีความสามารถเชิงสืบสอบทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราศรี แก้วนพรัตน์. (2538, มกราคม-มีนาคม). "บุคลิกภาพของพยาบาลต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพพยาบาล," วารสารพยาบาล. 44 (1) : 36-46.
- รุจิเรศ ธนุรักษ์ และวรรณภา ประไพพานิช. (2538, กันยายน-ธันวาคม). "ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อโครงการสอนเสริมทักษะพื้นฐานทางการพยาบาลในห้องปฏิบัติการ," วารสารปริทัศน์. 1(3) : 54-59.
- ลัดดา เข้มยงเห็น. (2530). การวิเคราะห์ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการวินิจฉัยการพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา หงษ์ภู. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัลนิภา พัดเปีย. (2539). ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรม. (2536). การศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรเพื่อการสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ.
- วิเชียร ทวีลาภ. (2535). นิเทศการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- ศิริพร ชัมภลชิต. (2532, มกราคม-มีนาคม). "กระบวนการพยาบาลมิติใหม่ทางการพยาบาล," วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์. 9 : 1-12.
- ศิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สนทยา เขมวรัตน์. (2542). ตัวแปรบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต

- พณิชยการพระนคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ พันธุ์คง. (2534, มกราคม-เมษายน). "การศึกษาพัฒนาการด้านเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2532 และสำเร็จการศึกษาในปี 2535," วิทยาสารพยาบาล. 16 : 19-28.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2520). การบริหารงาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมสุข ดิลกสกุลชัย. (2533). การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และความพึงพอใจในงานของพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่มีอายุ ตำแหน่งและระดับการศึกษาแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียน อัตมโนทัศน์ สภาพแวดล้อมทางคลินิก กับความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมหทัย ประสมศรี. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันที่เรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ด้วยตนเองที่มีเสียงบรรยายต่างเพศกัน. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สวัสดิ์ ประทุมราช. (2526). สถิติมูลฐานทางจิตวิทยา และการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ (ฝ่ายผลิต).
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2524, กันยายน-ธันวาคม). "ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา," การวัดผลการศึกษา. 3(2) : 1-6.
- สิริวรรค์ อัครกุล. (2528). ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุทิพร ไชยบุตร. (2539). การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล และความสามารถทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพที่มาจากระบบการศึกษาแตกต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาณี วตินอมร. (2533). การพยาบาลพื้นฐาน แนวคิดและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดีแอลเอส.
- สุศักดิ์ เทียบฤทธิ์. (2539). การศึกษานักศึกษาการแสดงตัว-การเก็บตัวของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เจริญไพร. (2538). องค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา เดชขุน. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

- และความพึงพอใจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินธ์ ชูชม. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ชูดวง. (2535). การสร้างแบบสอบเอ็ม อี คิว เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อารีย์ สุกก้องวารี. (2537). การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษา
พยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัยวรรณ ปันพิพัฒน์. (2541). ความต้องการทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
พยาบาลโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไร สิงห์โต. (2522). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- Anatasi, Anne. (1968). *Personality Development*. New York : McGraw-Hill.
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- (1997). *Self-Efficacy : The Exercise of Control*. New York : W.H. Freeman.
- Bikkar, S.R., James, E.B., and Ingvar, L. (1993). "Role of Mathematics Self – efficacy in the
Structural Model of Mathematics Achievement," *Journal of Educational Psychology*. 85 :
41-43.
- Chako, S.B. , and Huba, M.e. (1991). "Academic Achievement among Undergraduated Nursing
Students : The Development and Testing of A Causal Model," *Journal of Nursing
Education*. 30 : 267-273.
- Cynthia, A., Gumey, Charles W. Mueller and James L. Pice. (1997). "Job Satisfication and
Organizational Attachment of Nurses Holding Doctoral Degrees," *Nursing Research*. 46
: 163-171.
- Dyer, E.D. (1972). "Can Job Performance Be Predicted from Biographical, Personality and
Administration Climate Inventory," *Nursing Research*. 21 : 294-304.
- Eysenck, H.J. and Eysenck S.B.G. (1969). *Personality Structure and Measurement*. California :
Robert R. Knapp.
- Ford- Gilboe, M. , Laschinger, H.S. , Laforest – Filiesser, Y, Ward – Griffin, C. , and Foran, S.

- (1997, May). "The Effect of A Clinical Practicum on Undergraduate Nursing Students' Self – efficacy for Community – based Family Nursing Practice," *Journal of Nursing Education*. 36(5) : 212-219.
- Goldenberg, D., and Lwasiw, C., Macmaster, E. (1997). "Self – Efficacy of Senior Bacalaureate Nursing Students and Preceptors," *Nurse Education Today*. 17 : 303-310.
- Good V. Carter. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill.
- Gunter, L.M. (1969, May - June). "The Developing Nursing Students : A Study of Attitude Values," *Nursing Research*. 18(3) : 131-132
- Hackett, G., and Betz, N.E. (1981). "An Exploration of the Mathematics Self – Efficacy / Mathematics Performance Correspondence.," *Journal for Research in Mathematics Education*. 20 : 261-273.
- Hackett, Gail. & Campbell, Nancy K. (1987). "Task Self – efficacy and Task Interest as A Function of Performance on A Gender - Neutral Task," *Journal of Vocational Behavior*. 30 : 203-215.
- Hall, Hilary Susan. (1995, March - April). "Future Trends in Nursing Practice and Nursing Education : A Delphi Probe of Change to 2015 Health Care Change," *Nursing Research*. 44 (2) : 1936.
- Luzzo, Darrell Anthony. (1995). "The Relative Contributions of Self – Efficacy and Locus of Control to The Prediction of Career Maturity," *Journal of College Development*. 36(1) : 61-66.
- Lee, Cynthia & Bobko, Philip. (1994). "Self - efficacy Believes : Comparison of Five Measures," *Journal of Applied Psychology*. 79(3) : 364-369.
- Menchaca, Maria Denise. (1996). "The Influence of Self – Efficacy on Educational and Occupational Considerations and Plans of Mexican – American, Grade 12 Students," *Dissertation Abstracts International*. 84 : 2881.
- Perry, Beth Anne. (1995, May - June). "A Description of Exceptionally Competent Nursing Practice," *Nursing Research*. 44(3) : 786.
- Robert, W. Lent, Steven D. Brown and Kevin, C. Larkin. (1984). "Relation of Self – efficacy Expectations to Academic Achievement and Persistence," *Journal of Counseling Psychology*. 31(3) : 356-362.
- Shell, Duane, Colvin, Carolyn and Bruning, Roger H. (1995). "Self – Efficacy, Attribution and Outcome Expectancy Mechanisms in Reading and Writing Achievement : Grade – Level and Achievement – Level Differences," *Journal of Educational Psychology*. 87(30) : 386-398.
- Wahtera, S. L. (1991). *Differentiating Nursing Process Performance by Education, Experience, Domain – Specific Knowledge, Strategic Knowledge and Self-efficacy*. Unpublished Doctoral Dissertation's Thesis The University of Michigan. Available : CD-ROM.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๙๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พระพุทธบาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาควิชา ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๒๑ คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาตาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๘๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาควิชา ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๘๑ คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๖๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๙๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาควิชา ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๖๘ คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๖๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๔๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พ้องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาคปกติ ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๕๕ คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๙๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาคปกติ ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๔๐ คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๘๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมานิกา พระแท่น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ภาควิชา ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๖๗ คน คอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมานิกา พระแท่น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

การวิจัยเรื่อง “ การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
 กระทรวงสาธารณสุข ”

โดย มานิกา พระแท่น

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

1. การตอบแบบสอบถาม ให้ใส่เครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
 หรือข้อคิดเห็นของท่านมากที่สุด

2. ขอให้ตอบทุกข้อ เพราะว่าถ้าขาดข้อหนึ่งข้อใด จะทำให้แบบสอบถามนี้ไม่สมบูรณ์
 และไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

3. คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการสอบวิชาใดๆ และจะไม่นำไปเปิดเผยในที่ใดๆ เป็นรายบุคคล จะแสดงส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ในการศึกษา จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีตาม
 ความคิดของท่านจริงๆ

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี.....คะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ.....คะแนน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาล

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการว่านักศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการให้การพยาบาลมากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าในสถานการณ์ที่กำหนด ท่านมีความมั่นใจในความสามารถของตัวเองมากน้อยเพียงใด จากนั้นขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

มีความมั่นใจมากที่สุด หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้มากที่สุด

มีความมั่นใจมาก หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้มาก

มีความมั่นใจปานกลาง หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้ปานกลาง

มีความมั่นใจน้อย หมายถึง ท่านสามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้น้อย

ไม่มีความมั่นใจเลย หมายถึง ท่านไม่สามารถให้การพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลได้

ข้อ ที่	ข้อความ	มั่นใจมากที่สุด	มั่นใจมาก	มั่นใจปานกลาง	มั่นใจน้อย	ไม่มั่นใจเลย
	ด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง					
	<u>ด้านการประเมินสภาพผู้ป่วย</u>					
1.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ป่วยจากคำบอกเล่าของตัวผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง.....	...	...	...	...	...
2.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติของผู้ป่วยโดยการสังเกต.....	...	...	...	...	...
3.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถประเมินสภาพผู้ป่วยได้จากการตรวจร่างกายผู้ป่วย.....	...	...	...	...	...
4.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถรายงานสิ่งผิดปกติและปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม.....	...	...	...	...	...
	<u>ด้านการวินิจฉัยทางการพยาบาล</u>					
5.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถวินิจฉัยอาการของผู้ป่วยจากข้อมูลที่รวบรวมได้ก่อนให้การพยาบาล.....	...	...	...	...	...
6.	ข้าพเจ้านับใจว่าสามารถวินิจฉัยอาการของผู้ป่วยที่มีแนวโน้มจะเกิดในอนาคตได้เหมาะสม.....	...	...	...	...	...

ข้อ ที่	ข้อความ	มั่นใจมากที่สุด	มั่นใจมาก	มั่นใจปาน	มั่นใจน้อย	ไม่มั่นใจเลย
7.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม	...	...	...	...	...
8.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถทบทวน ปรับปรุง เพิ่มเติมข้อวินิจฉัยการพยาบาล ได้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย..... <u>ด้านการวางแผนการพยาบาล</u>	...	...	...	...	...
9.	ก่อนให้การพยาบาลข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยได้.....	...	...	...	...	...
10.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถกำหนดกิจกรรมการพยาบาลได้เหมาะสมกับปัญหา ผู้ป่วย.....	...	...	...	...	...
11.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการพยาบาลได้ตรงกับ ปัญหาผู้ป่วย..... <u>ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล</u>	...	...	...	...	...
12.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถนำกิจกรรมการพยาบาลในแผนการพยาบาลไปปฏิบัติได้	...	...	...	...	...
13.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถประเมินผู้ป่วยซ้ำใหม่ก่อนลงมือปฏิบัติการพยาบาล ทุกครั้ง.....	...	...	...	...	...
14.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าทบทวนเทคนิคการปฏิบัติพยาบาลก่อนจะปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย...	...	...	...	...	...
15.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถปฏิบัติการพยาบาลด้วยความนุ่มนวล และอ่อนโยนกับผู้ ป่วย.....	...	...	...	...	...
16.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถบันทึกการปฏิบัติการพยาบาลที่ให้แก่ผู้ป่วยไว้อย่างถูก ต้องและครบถ้วนทุกครั้ง..... <u>ด้านการประเมินผลการพยาบาล</u>	...	...	...	...	...
17.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถตรวจสอบอาการของผู้ป่วยภายหลังการปฏิบัติการ พยาบาลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกครั้ง.....	...	...	...	...	...
18.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถนำผลจากการประเมินการพยาบาลมาใช้ประโยชน์ใน การให้การพยาบาลครั้งต่อไป.....	...	...	...	...	...
19.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถบันทึกและรายงานความก้าวหน้าของอาการตลอดจน การดูแลรักษาได้อย่างต่อเนื่อง ที่สื่อความหมายต่อทีมการพยาบาลได้ชัดเจน... <u>ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์</u> <u>ด้านการประเมินสภาพผู้ป่วย</u>	...	...	...	...	...
20.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาการจากคำบอกเล่าของผู้ป่วยได้ ครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จะทำให้ทราบปัญหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วย.....	...	...	...	...	...
21.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาการจากการสังเกตของผู้ป่วยได้ ครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จะทำให้ทราบปัญหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วย.....	...	...	...	...	...
22.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาการจากการตรวจร่างกายของผู้ป่วย ได้ครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จะทำให้ทราบปัญหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วย..	...	...	...	...	...
23.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าประเมินสภาพผู้ป่วยได้ถูกต้องและรวดเร็ว ผู้ป่วยจะได้รับ ความปลอดภัย.....	...	...	...	...	...

ข้อ ที่	ข้อความ	มั่นใจมากที่สุด	มั่นใจมาก	มั่นใจปานกลาง	มั่นใจน้อย	ไม่แน่ใจเลย
	<u>ด้านการวินิจฉัยทางการแพทย์</u>					
24.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าวินิจฉัยทางการแพทย์ก่อนให้การพยาบาล แล้วจะทำให้ผู้ป่วยได้รับการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง.....	...	...	...	...	...
25.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้แล้ว ผู้ป่วยจะได้รับความปลอดภัย.....	...	...	...	...	...
26.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าทบทวน ปรับปรุง เพิ่มเติมข้อวินิจฉัยการพยาบาล ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยแล้ว ผู้ป่วยจะปลอดภัย.....	...	...	...	...	...
	<u>ด้านการวางแผนการพยาบาล</u>					
27.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าวางแผนกิจกรรมการพยาบาลได้ตรงตามปัญหาของผู้ป่วยแล้วจะทำให้ผู้ป่วยอาการดีขึ้น.....	...	...	...	...	...
28.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้ากำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการพยาบาลได้แล้วผู้ป่วยจะได้รับการพยาบาลอย่างถูกต้อง.....	...	...	...	...	...
	<u>ด้านการปฏิบัติการพยาบาล</u>					
29.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าประเมินผู้ป่วยซ้ำใหม่ก่อนลงมือปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยก่อนแล้วผู้ป่วยจะได้รับการแก้ปัญหาตรงตามความต้องการ.....	...	...	...	...	...
30.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าทบทวนเทคนิคการปฏิบัติการพยาบาลก่อนจะปฏิบัติจริงกับผู้ป่วยแล้วผู้ป่วยจะได้รับการพยาบาลอย่างปลอดภัย.....	...	...	...	...	...
31.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าปฏิบัติการพยาบาลด้วยความนุ่มนวล อ่อนโยนแล้วผู้ป่วยจะเกิดความรู้สึกความพึงพอใจ.....	...	...	...	...	...
32.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าพูดจาไพเราะ อ่อนหวานในขณะที่ปฏิบัติการพยาบาลแล้วผู้ป่วยจะให้ความร่วมมือดี.....	...	...	...	...	...
	<u>ด้านการประเมินผลการพยาบาล</u>					
33.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าประเมินผลการให้การพยาบาลผู้ป่วยแล้วผู้ป่วยจะได้รับการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง.....	...	...	...	...	...
34.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้านำผลการประเมินจากการพยาบาลมาใช้ประโยชน์แล้วจะทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง.....	...	...	...	...	...
35.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าถ้าบันทึกอาการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ที่สื่อความหมายต่อการพยาบาลแล้วผู้ป่วยจะได้รับความปลอดภัย.....	...	...	...	...	...

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการถามความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำทุกอย่างเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แต่ละข้อไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมาก
 ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นค่อนข้างจะตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านบ้าง
 ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมาก
 ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นสุขที่สุดที่ได้ร่วมในการทำงานที่ต้องใช้ความรวดเร็ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	ในการคบเพื่อนใหม่ ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายทำความรู้จักกับเขาก่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	ข้าพเจ้าทำอะไรด้วยความรวดเร็ว และเชื่อมั่นในการกระทำของ ข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	ข้าพเจ้าเป็นคนกระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีความสุขเลย ถ้าไม่ได้พบปะติดต่อกับคนอื่นหรือเข้า สังคมบ่อยๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ข้าพเจ้าเป็นคนชอบลงมือทำมากกว่าเพียงแต่คิดไว้ว่าจะทำ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	เมื่อไปงานสังคม ข้าพเจ้าไม่ค่อยแสดงตัว.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากที่จะแสดงความสุขสนทนากันอย่างเต็มที่แม้จะอยู่ ท่ามกลางงานรื่นเริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	ข้าพเจ้าชอบทำความรู้จักกับคนอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ข้าพเจ้าเป็นคนพิถีพิถันในการคบเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ข้าพเจ้าชอบงานสังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	ข้าพเจ้าชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกกระดากอายเมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	เมื่ออยู่ในกลุ่มที่มีการพบปะสังสรรค์ ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายเงียบเฉย.....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	ข้าพเจ้าสามารถที่จะสนุกสนานได้เต็มที่ในงานรื่นเริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกเป็นสุข บางครั้งเศร้าโดยไม่มีเหตุผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าคิดถึงเรื่องอื่น ซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ข้าพเจ้ากำลัง พูดถึงอยู่.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	บางครั้งข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นอย่างมาก บางครั้งก็เฉื่อยชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	ข้าพเจ้ามีอารมณ์ขุ่นมัวบ่อยๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	ข้าพเจ้าคิดฝันในสิ่งที่เป็นไปได้.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
21.	ข้าพเจ้าชอบคิดคำนึงถึงแต่อดีต.....	.....	.....	.....	.....	.....
22.	ข้าพเจ้าเคยรู้สึกไม่สบายใจโดยไม่มีเหตุผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	ข้าพเจ้านอนไม่หลับบ่อยๆ เมื่อมีความวิตกกังวล.....	.....	.....	.....	.....	.....
24.	ข้าพเจ้าเป็นคนใจน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
25.	ข้าพเจ้าเป็นคนมีอารมณ์ดังเครียด.....	.....	.....	.....	.....	.....
26.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายโดยไม่มีเหตุผลบ่อยๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	หลังจากเหตุการณ์ร้ายแรงผ่านพ้นไปแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะได้ทำ อย่างใดก่อนอย่างหนึ่งลงไปเวลานั้น แต่ไม่ได้ทำอย่างที่คิด.....	.....	.....	.....	.....	.....
28.	ข้าพเจ้าคิดมากจนนอนไม่หลับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
29.	ข้าพเจ้าเคยรู้สึกรำคาญตัวเองที่คิดเรื่องไร้สาระบ่อยๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	ข้าพเจ้าเคยรู้สึกกระวนกระวายจนนั่งไม่ติด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 7, 8, 10, 13 และ 14

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

คำชี้แจง

ให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วเลือกตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แต่ละข้อไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นค่อนข้างตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านบ้าง
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมาก
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
1.	วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติในสังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	พยาบาลเป็นอาชีพหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่ป่วย.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	พยาบาลเป็นอาชีพหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	พยาบาลเป็นอาชีพหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	ข้าพเจ้าชอบเป็นพยาบาล เพราะได้ช่วยเหลือผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ข้าพเจ้าภูมิใจที่คนในสังคมให้ความสำคัญกับคนที่ป่วย.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ข้าพเจ้าผิดหวังที่เรียนพยาบาล.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ารายได้ของพยาบาลไม่คุ้มกับความเหนื่อยยาก....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	ข้าพเจ้ามีท่าทางเป็นมิตรจริงทำให้ได้รับการยกย่องจากสังคม....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเป็นพยาบาลที่เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนพยาบาล เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	ข้าพเจ้าไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานพยาบาล เพราะมีรายได้น้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	การปฏิบัติการพยาบาลข้าพเจ้าต้องนำทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ตลอดเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	ข้าพเจ้าต้องมีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยได้เหมาะสมกับโรค.....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	ข้าพเจ้าสามารถช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ป่วยได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	วิชาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ต้องรับผิดชอบต่อชีวิตผู้ป่วย.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	ข้าพเจ้ามีความสุข ที่ได้มีโอกาสในการให้การพยาบาลผู้ป่วย....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดต่อ เพราะเสี่ยงต่อการติดโรคได้ง่าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ จริง	ไม่ จริง เลย
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้เมื่อต้องรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยที่มีอาการหนัก..	.....	.....	.....	.....	.....
21.	ข้าพเจ้าให้การพยาบาลผู้ป่วยครอบคลุมทั้งร่างกาย จิตใจ และ สังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
22.	ข้าพเจ้าให้การพยาบาลด้วยความระมัดระวังเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคจากผู้ป่วย.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	ข้าพเจ้าพยายามศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเทคนิค ใหม่ๆเพื่อมาใช้ในการให้การพยาบาล.....	.....	.....	.....	.....	.....
24.	ข้าพเจ้าให้การพยาบาลผู้ป่วยด้วยความรับผิดชอบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
25.	ข้าพเจ้าต้องอาศัยความร่วมมือจากวิชาชีพอื่นในการดูแลผู้ป่วย..	.....	.....	.....	.....	.....
26.	ญาติผู้ป่วยขัดขวางการทำงานพยาบาลของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	ผู้ป่วยและญาติเห็นว่าพยาบาลเป็นเพียงผู้รับใช้แพทย์.....	.....	.....	.....	.....	.....
28.	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ....	.....	.....	.....	.....	.....
29.	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่อผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	ข้าพเจ้าตั้งใจที่ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วย.....	.....	.....	.....	.....	.....
31.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนสำคัญในหน่วยงานข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
32.	ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและญาติ..	.....	.....	.....	.....	.....
33.	ข้าพเจ้าให้ความเป็นกันเองกับผู้ป่วยในขณะที่ให้การพยาบาล...	.....	.....	.....	.....	.....
34.	ข้าพเจ้าใช้กิริยา วาจาที่สุภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
35.	ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพและญาติเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 7, 8, 12, 18, 20, 26, 27, 29, 32, และ 35

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้
การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.35	19	4.77
2	2.77	20	10.24
3	3.11	21	9.97
4	3.46	22	11.30
5	3.32	23	12.30
6	2.77	24	8.81
7	2.95	25	9.24
8	3.52	26	8.07
9	4.95	27	5.91
10	5.57	28	7.91
11	5.65	29	13.00
12	4.60	30	9.82
13	6.09	31	2.20
14	4.87	32	2.43
15	4.70	33	7.91
16	5.66	34	8.46
17	4.91	35	7.14
18	5.33		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อในความสามารถในการให้การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล =
0.9489

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.64	16	5.89
2	2.44	17	4.94
3	1.66	18	2.55
4	3.13	19	3.45
5	1.66	20	2.10
6	1.74	21	4.49
7	3.07	22	6.43
8	1.73	23	3.08
9	2.23	24	2.97
10	1.71	25	4.09
11	1.95	26	5.20
12	2.96	27	3.33
13	1.48	28	6.34
14	2.10	29	3.13
15	1.82	30	2.69

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพ = 0.7424

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.23	19	7.58
2	3.82	20	5.96
3	9.78	21	6.14
4	9.32	22	3.57
5	5.11	23	4.08
6	4.45	24	5.12
7	6.20	25	4.05
8	3.39	26	2.13
9	3.51	27	3.51
10	6.29	28	3.78
11	8.41	29	3.49
12	4.96	30	3.07
13	4.34	31	5.47
14	5.05	32	3.55
15	4.46	33	4.07
16	4.33	34	4.32
17	6.38	35	3.31
18	4.25		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล = 0.8927

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวมานิกา พระแท่น
วันเดือนปีเกิด	3 กันยายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	11 หมู่ 5 ตำบลพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลมะการักษ์ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม (แผนกวิทย์ - คณิต) จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ 2) จาก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
พ.ศ. 2544	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ